

HÉTFŐI NAPLÓ

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egy évre ..... 100.000 K
Félévre ..... 50.000 K
EGYES SZÁM ÁRA:
Magyarországon 2000 K. Jugoszláviában
4 dinár. Ausztriában 2000 osztrák korona

POLITIKAI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGO

MEGJELNIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest,
VII. kerület, Rékák Sallárd uca 3. szám

Teléfono J. 3-96, vasárnap este: J. 62-36

XV. évfolyam

Budapest, 1924 július 21

26. szám

Pósta győzelmét Ducret megóvta

Belgium vízpolócsapata ismét legyőzte Amerikát — Weissmüller 100 méteren új olimpiai rekordot állított fel — Amerika újabb győzelmei a teniszolimpiáson — A magyar követ ebédet adott a győztes magyar vívók és a zsűri tisztelőre

A Liberlé jeleníti: Ducret (Franciaország), aki Posta mögött második helyen végzett, barátai unszolására mérsékelt hangú felebbeszét nyújtott be a zsűrinek, amelyben hangzatosja, hogy az első hely őt illet meg.

Hecsey követségi ügyvivő ma a vívók és a zsűritagok tisztelőre ebédet adott.

A vízpolóban Belgium és Amerika mérkőzése, melyet amerikai felkészülésre, mint ismeretes, megismételtettek, ismét Belgium győzött, ezúttal 2:1 arányban. A második helyért folyt mérkőzésben Amerika 3:2 arányban győzött Svédország ellen.

A 100 méteres úszás döntőjében Jonny Weissmüller (Amerika) új olimpiai rekordot állított fel.

A 200 méteres hátúszásban (női verseny) Bauer kisasszony (Amerika) 1 per 32.2 másodperces eredménnyel túlszárnyalta saját tegnapi rekordját. Utána Müller kisasszony (Csehország) következett 1 per 31.2 másodperces eredménnyel.

A teniszolimpiász döntőjében a férfi- és női egyesmérkőzésben az amerikaiak győztek. Richards (Amerika) 6:4, 6:4, 5:7, 4:6 arányban győzött Cochet (francia) ellen.

Új fővárosa lesz Romániának

Kolozsvár, 1924 július 20.

Román vezető körökben általános az a felfogás, hogy Bukarest nem lehet a legnagyobbodott országának méltó fővárosa. Fokvesse rossz, környéke nem vonzó és a város nem nyugati jellegű. A kormány megbízásából Theodorescu mérnök elkészítette az új főváros tervét, amely a mértékadó körök osztatlan tetszését nyerte meg. A terv szerint az új főváros még sem Brassó lesz, hanem Erdélyben az Olt folyó mellett épülne. Mondani sem kell hogy a terv a jövő zenéje. Mostanában sokkal nagyobb fejtörést okoz Romániának a beszárlati kérdés, hogyan sem könnyen gondolhatna egy új nagy metropolis felépítésére.

Vajda győzött a sakk olimpiáson

Páris, július 20.

A sakkolimpiász döntőjének nyolcadik fordulójában Vajda (Magyarország) nyert Colmajo (spanyol) ellen, Mattenson (lett) nyert Havasi (Magyarország) ellen, Euve (holland) és Vajda játszmája döntetlenül végződött.

Pertörlést rendelt el a kormányzó a királypuccs vádlottjai ügyében A leirat vasárnap érkezett le az ügyészségre

1922. év október havában IV. Károly király visszatérése, majd a nagyantunak történt kiadatása után tudvalevően letartóztatott politikuskat, Rakovszky Istvánt, Beniczky Ödönt, Andrássy Gyulát gróf, Gratz Gusztávot, továbbá gróf Sigray Antalt, Borocvini Aladárt, Lorenz Józsefet, Szinkovics Dénest, valamint több magasrangú katonatisztet, köztük Ostenburg Gyulát ezredest is. A letartóztatottak ellen abban az időben

felségsértés és lázadás büntette címén indult meg részint a polgári, részint a katonai bíróság előtt az eljárás.

de az ügy polgári gyanúsítottjait óvadék ellenében, a katonai gyanúsítottakat pedig óvadék nélkül később szabadlábra helyezték.

Időközben Andrássy Gyula grófot, Sigray Antal grófot és Rakovszky Istvánt újolt nemzetgyűlési képviselőkke választották meg és így szükségessé vált, hogy az eljárás folytathatása végett mentelmi

jugukat a Ház felfüggeszse.

A főügyészség el is küldte ily irányú megkeresését a nemzetgyűlés elnökségéhez, de a nemzetgyűlés mentelmi bizottsága mindeztől nem tárgyalta le az ügyészség megkeresését.

A vádlott politikusok Doleschal Alfréd egyetemi tanár, védőügyvédjük útján

állandóan sürgették ügyük végleges elintézését

és minden alkalommal hangoztaták, hogy kegyelmet nem fogadnak el, mert a bíróság előtt kívánják igazukat bizonyítani.

Különösen gróf Sigraynak okozott nagy kellemetlenséget az elintézés elhúzódása, mert Sigray felsége amerikai állampolgár leánya s a grófnak ahányszor csak utieleve volt szüksége, az ellene folyamatban tett eljárás miatt utielevét csak nagy ügyvel-bajjal kaphatta meg.

A királypuccs ügyében

vasárnap szenzációs fordulat történt.

Vasárnap érkezett le ugyanis az

ügyészségre az igazságügyminiszter leirata, amelyben közli, hogy a kormányzó a Rakovszky, Andrássy, Gratz, Borocvini, Lorenz, Beniczky, Sigray és Szinkovics ellen folyó eljárásban tett felségsértési és lázadás bűnperrel pertörlést rendelt el.

Az igazságügyminiszter emellett fogva arra utasította az ügyészséget, hogy a megnevezett gyanúsítottai ellen — nyomban szüntesse meg az eljárást és erről végzésileg értesítsen őket.

Értesülésünk szerint ugyanilyen tartalmu leirat érkezett a hadügyminiszterrel a katonai ügyészségre is, amely a megadott kormányzó rendelkezés folytán a per katonai vádlottai, köztük Ostenburg Gyula ezredes ellen szintén megszünteti az eljárást.

Az érdekelte politikusok közül Andrássy Gyula gróf Párisban van, ahonnan éppen most utazik Lequebioa. Ninesen Budapestben Rakovszky István és Sigray Antal gróf sem, Beniczky Ödön, akit ez ügyben megkerdeztünk, lakonikusan csak ennyit mondott:

— Nincs semmi mondanivalóm!

Hangos kifakadások és fenyegetődzések a postások bizalmas tanácskozásain

Izgalmas megbeszélések a postahivatalokban, a főpostán és az igazgatósági osztályokban — A kiküldött ötös bizottság vasárnap a helyzetről tárgyalt — Memorandummal fordulnak a kereskedelmi miniszterhez — A postások MÁV. fizetést követelnek

— A Hetfői Napló tudósítójától. —

A köztisztviselők fizetése július elsején aranyparításos megállapítása nem elégitte ki az érdekelteket. A kormány ugyanis a százalékszámmot olyan alacsonyra állapította meg, hogy ez mindenfélle általános elkeseredést támasztott, amit fokoz az a tény is, hogy bizonyos tisztviselőkatörőkat illetően a pénzügyi kormányzat nem helyezkedett ennyire rideg álláspontra, sőt több esetben kiváltságokat is kreált.

Az utóbbi napokban jutott nyilvánosságra a MÁV alkalmazottainak fizetésrendezése, amelyet az általános köztisztviselői illetményegyzék alapján néhány nappal megelőzőtt. A MÁV-fizetésrendezés úgy tűnt föl, mintha arról külön megállapodás történt volna, pedig — mint a legjobb forrásból értesülünk,

a kormány a vasutasokat is a köztisztviselői fizetési osztályokba akarta besorolni, ami a külön MÁV-skálákba tartozó vasutasoknak érzékeny anyagi veszteséget okozott volna.

A vasutasok azonban sarkukra áll-

tak, követelték eredeti státuszuknak és külön fizetési osztályaiknak fenntartását — és

a kormány a legutóbbi bérmozgalom tanulságain okulva, nem emelt gátat a vasutasok követelése elé.

hanem teljesítette azokat. Ezért jelent meg a MÁV. fizetésrendezésről szóló rendelet — egy héttel később. A MÁV-nak ez a kiváltságosabb fizetésrendezése azt jelenti, hogy

a vasutasok az általános köztisztviselői illetményeknél 20 százalékkal magasabb fizetéseket kapnak,

— amit meg is érdemelnek, hiszen a legfontosabb munkát végzik. Igen ám, — de

a MÁV kiváltságos fizetésrendezése a legnagyobbfokú elkeseredést váltotta ki a postások körében,

akkik ugyancsak megerőtét, éjszákát és ünnepnapot nem ismerő szolgálatot teljesítenek.

Tárgyilagosan meg kell állapítani, hogy a postások felzúdulása jogosult, amit bizonyít az a tény, hogy

a postások mindig ugyanazokba a fizetési osztályokba voltak besorozva, mint a vasutasok,

vagyis ők is a MÁV fizetési fokozatai alá tartoztak. Természetes tehát, hogy ők így teljesen elmaradtak a vasutasok mögött.

Az I. fizetési osztályban 60, a II. ban 40, a III. ban 30, a IV. ben 40, a V. ben 30, a VI. ben 20, a VII. ben 20, a VIII. ban 15 és a IX. fizetési osztályban 13—12—11 aránykoronával kisebb a postások fizetése, mint a vasutasoké. Eszerint

a postások 60—11 aránykoronával kapnak kevesebb fizetést mint a vasutasok,

pedig a fizetésrendezés megelőzően egyforma fizetésű volt. Ez a fizetési különbséget úgy keletkezett, hogy a postásokat az állami fizetési táblázatokba sorozták, míg a vasutasokat meghagyták a MÁV. táblázatban.

A postások óriási sérelmülnek mielőbbi orvoslását követelik a kereskedelmi minisztertől.

Ez a békés megoldást megkísérlé terv

azokon a bizalmas tanácskozásokon merült föl, amelyeket az elmúlt héten tartottak a postások.

Minden egyes postahivatalban, a főpostán, az igazgatóság hivatalai

Van sbb. megbeszélések voltak a teendőkrol.

Több helyütt eles kifakadások hangzottak el a méltánytalanság miatt és sokan a vasutasokhoz hasonló erélyes rendezások szükségességét emlegették.

A postai tiszti kasszinóban formális értekezlet is volt erről a tárgyról, mire az akó vezetői elhatározták, hogy

memorandummal próbálkoznak meg.

Munkatársunknak alkalma volt a memorandum-bizottság egyik tagjával beszélni, aki rendelkezésünkre bocsátotta a memorandum teljes szövegét, amelyből a következő passzusokat közöljük:

...szükségét érezzük, hogy a Kereskedelmi miniszter önmagáértékelésnek figyelmet ráirányítjuk a mostoha anyagi viszonyok alatt amúgyis majdnem összesorokadt postásoknak nagyjoki elkeseredésére és kétségbeesésére, amelyet a legutóbbi fizetésrendezés mellán váltott ki belőlünk...

... Az 1924. évi 5000. M. E. számú rendelet a postásokat a állami fizetés osztályokba sorozta, ami fizetésbeli degradációt jelent. Ez az intézkedés jogfosztás...

A memorandum ezután ismerteti a fentvalók sérelmeit, majd más összehasonlítás is tesz és megállapítja, hogy „18 év óta szolgáló hivatalnokok ma is postafőtisztek, míg a hádseregnek legalább örnagyok. A postafőtiszt békeidőben az 6-naggyal azonos fizetést kapott, ma a postafőtisztnak 110, az örnagyok az 85 aranykorona fizetése van...”

A memorandum ügyében és a legközelebbi teendők meg tárgyalása céljából kiküldött öttáru bizottság értekezésük szerint — vasárnap délután szigorúan bizalmas megbeszélést tartott. A bizalmas tanácskozás eredményéről semmiféle hír nem szivárgott ki, valószínű azonban, hogy még ezen a héten átnyújtják a memorandumot Walko Lajos kereskedelmi miniszternek.

Mese volt a városi letti rabló támadás

Egy mániákus hazug agyszüleménye

Megirták a lapok, hogy pénteken éjszaka beállított a főkapitányság központi gyűlése Jung Antal géplakatos és följelentést tett, hogy a Városházán kirabolták.

A följelentésben a rablást úgy adta elő, hogy az Erzsébet királyné ut felől a Damjanich-utca irányába tartott, mikor az Iparosarnok közelében két ember ugrott ki a bokrok közül, nekiesetek, ütlegeltek, majd örájt, lánéát és több-száz ezer koronát tartalmazó pénztárcáját elrabolta, elmenekültek.

Felzakas detektív-főfelügyelő azonnal hozsalátot, hogy a rabló támadókat kézrekerítse. Automobilon detektívek mentek ki a helyszínre, hogy a támadók lábnyomáról megállapítsák menekülési irányát. Jung Antal is magukkal vitte és megmutattatták melyik helyen történt a rablás. A géplakatos rá is mutatott egy helyre.

A detektívek rögtön megállapították, hogy azon a helyen rablás nem történhetett. Egyrészt tulajdonosan kézet van az éjszaka is népes Stefánia-utchoz, másrészt a megjelölt bokor olyan kisl és olyan sűrű, hogy telossággal kizárt dolog, hogy abban két ember elrejtőzhetett volna.

Jung erre más helyekre vezette a detektíveket, de a rablásnak és dulakodásnak sehol sem találtak nyomát. Jungot visszavitték a főkapitányságra és val-lalóra fordíták. A géplakatos állhatatosan megmaradt amelott, hogy őt tényleg kirabolták, csupán a helyet nem tudta pontosan megmutatni, úgy látszik igazalauában elvezette az utakat.

A detektívek végül is Jung családját keresték föl és érdeklődtek a géplakatos iránt. Itt tudták meg, hogy Jung Antal képződés és mániákus, hazug. Órája, láncja sohasem volt, pénze sem lehetett pénteken este.

Jungot elbocsátották a főkapitányságról, de megígértették vele, hogy többé nem fogja a rendőrséget mesével tévútra vezetni.

Taktikailag most lenne a kedvező időpont, hogy árucseré-viszonyba lépünk Oroszországgal

Gratz Gusztáv nyilatkozata a Hétfői Naplónak

Ujában ismét erősebben előtérbe nyomult az ipari érdekeltségéknél az a gondolat, hogy Oroszországgal közvetlen árucseréviszonyba lépünk s láthatólag több oldalról siettelik az erre vonatkozó akciói előlölbi lefolytatását, utalván arra, hogy az ország mai gazdasági viszonyai mellett szerfelett nagy fontossággal bír az oroszországi reláció megteremtése. Kérdést intéztünk Gratz Gusztáv ny. miniszterhez, a mozgalom egyik vezetőjéhez, hogy remélhető-e a közeljövőben az Oroszországgal való kapcsolatnak perforálása s ennek nyomán egy erősebb export megindulása. Gratz Gusztáv a kérdésről a következőként nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Most, hogy Oroszország megszakította Németországgal a gazdasági kapcsolatot, az ismeretes berlini affér, a Handelsvertrugun házának átkutatása miatt, taktikailag igen kedvező lenne az időpont, hogy mi igyekezzünk a németek helyét — legalább egy kis részben — betölteni. Kétségbevonhatatlan ugyanis, hogy rendkívül nagy érdekeink fűződnek ahhoz, miszerint iparicikeinkkel Oroszországba is eljussunk. A mai ipari pangás, munkátlanlanság mellett csakis üdvözölünk lehet minden újabb lehetőséget az export

tunk számára. Politikai motívumok ma már nem igen szolgálhatnak az Oroszországi felé irányuló exportunk megszervezése ellen, hiszen Oroszországi már több mint két év óta radikálisan szakított az addigi gazdasági rendjével s ma már bármely, kapitalista termelői állam nyugodtan, rizikómentesen kereskedelmi összeköttetésbe léphet Oroszországgal. Az ipari érdekeltségek egy szerv megépítésén fáradoznak most, mely az oroszországi kapcsolatot végérvényesen megteremt. Egvelőre kompenzációs alapon óhajtjuk az Oroszországi és köztünk kibontakozó árucseréviszonyt megvalósítani. Erre már bizony adva az alap, miután évenként mintegy 7000 vagyon nyersolajat importálunk Oroszországból s ennek árából bőségesen kompenzálhatunk egymást a hazai, ipari vállalatok, melyek Oroszországba exportálni akarnak.

— Hogy Budapesten egy olyan szerv alakuljon ki, mint amilyen a berlini Handelsvertrugun, annak esetleg még diplomáciai akadályai vannak. Ennek előfeltétele ugyanis, hogy Magyarország hivatalosan is elismerje Oroszországot, ami eddig nem következett még be, de nyilván nem sok idő múlva mégis csak meg fog történni.

Araáni mennek a textilmunkások

Harminczszázalékos munkáshány a textilgyárakban — A munkaadók bérjavítás helyett a prémiumokat akarják emelni — A régi szövőgépek mellé nem akad szövőmester

(A Hétfői Napló külön tudósítójától.)

A háború óta jelentősen fellendült textiltipar, az utóbbi hetekben igen súlyosan érinti a munkáshány.

A gyárak mintegy 30 százalékos munkáshányal küzdenek

ma is, amikor tudvalevőleg egyre jésztőbb méreteköt ölt a munkanélküliség. A Hétfői Napló munkatársa kérdés intézett ezzel kapcsolatban a keresztyén-zocialista Textilmunkások szakszervezetéhez — amely a 30 ezernyi textilmunkások 65 százalékat irányítja — s a következő felvilágosítást kapta: — A textilmunkában azért van munkáshány, mert alacsonyak a bérek.

A szakmunkások, a szövőmesterek nem tudnak megélni s inkább araáni mennek.

Ezért vanhiány szakmunkásokban a textiltiparban.

— Munkáshány egyébként csak a régi gyárakban van. A textilmunkás akkordba dolgozik. A régi gyárakban régiok, rossz-szak a gépek is: lassú a termelés, a legjobb munkás sem tud annyit keresni, hogy megéljen belőle. Inkább emegy hát

aráni vagy más gazdasági munkát vállal s a szakmájához majd csak összel tér vissza, ha véget értek a szezonmunkák.

— Egvelőre kilátás sincs a rövides változásra, mert a Magyar Textiltipari Munkaadók Szövetsége éppen most jelentette ki, hogy „azzal a gondolattal foglalkozik, hogy

a jövőben béremelést a legkisebb mértékben vagy egyáltalán nem ad, hanem a prémiumok emelésével igyekezik magasabb bérhezjutni adni”.

A munkásokat az nagyon elkedvetleníti, épogy mint a munkaadóknak az a rendelkezése, hogy az akkordszámítás alapját gépenként és óránként az eddigi 3 méterről 3 méter 31, illetve 78 centiméterre emelte fel. Ez is gyengítette kereseti lehetőségeket s így nem csoda, hogy aki csak teheti, menekül a szakmától.

— Ha jelentős változás nem történik rövidesen a gyárosok béropolitikájában

számonni kell egy általános textiltipari szövési lehetőségek

s azzal, hogy igen súlyos és komoly válságba kerül a magyar textiltipar.

Jogtudor és tanár harca egy szállítási vállalat irnoki állásáért

Hatvan jelentkező egymást licitálta lefelé — Az elbocsátott tisztviselők tizszázaléka sem tudott még elhelyezkedni — Az ötvenzret megközelíti a munkanélküliek száma

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Legaktualisabb és egyben legelzsongatóbb problémánk a munkanélküliség, amely az egyes üzemek redukciója, vállalatok megszűnése stb. következtében egyre katasztrófiálisabb méreteköt ölt. A munkanélküliség megoldását megnehezíti és az amugy is megdöbbentő méreteköt fokozza az a tény, hogy az állam július 1-ével elbocsátott közel 5000 és a főváros 1200 tisztviselőjén kívül mintegy 4000 bankhivatalnok és másfajta magánisztviselő maradt állás és kenyér nélkül. Minthogy, a szocialdemokrata

szervezetekbe tömörült munkanélküli munkások száma több, mint 25.000, a keresztyén-zocialistáknál 6—7000 ember van kenyér nélkül, az állás nélküli tisztviselők száma pedig tízezer, a munka nélkül álló egyének száma megközelíti az ötvenzret.

Ezzel az óriási jelentőségű problémával szemben a kormány eléggé nem sajnálható módon a halogatás álláspontjára helyezkedik.

„Ankét”-et hív össze és tanácskozik.

de még ezeknek az értekezleteknek a határidejét is egyre kitolja. Pedig minden oldalról szorongatják a kormányzatot. Vízsonyi Vilmos, a demokratápart névben erélyes akcióra szólította fel a kormányt, Fejnyó Miksa az építkezések azonnali megindítását sürgeti, de hiába:

a kormány még annyit sem tett meg, hogy a saját elbocsátott tisztviselőinek gyors elhelyezkedése céljából közvetlen iródát állított volna föl.

Mert az a közvetítő, amely a földmívelésügyi miniszteriumban „möködik”, nem a kormányé, az a KANSZ állította fel és — nem felel meg a célnak egyrészt azért, mert igen kis apparatússal dolgozik, másrészt a vidéki hatóságok és gazdaságok nem fordulnak a KANSZ közvetítő iródájához. Ha a kormány rövidesen nem tesz elhatározást, katasztrófiális következményekért kell majd vállalnia a felelősséget.

Az egyszen kétségtelen ugyanis, hogy

az elbocsátott tisztviselők nem tudnak elhelyezkedni.

Ugyan hol is helyezkednének el! Hiszen a megárvállalatok is elbocsátják alkalmazottaikat, a fizikai munkások is munkanélküli állanak. Ha néhanapján valahol állást hirdetnek, százeval jelennek meg az aspiránsok. Így például a Hajdu és fia szállímanyozási vállalat hirdetés útján irnokot kerestett az iródjába, ahol az lenne a teendője, hogy a rendelkezést felvegye és a bevételeket számlázza. Erre az egészen igénytelen állásra több, mint hatvanan jelentkeztek, köztük egy jogtudor és egy bölcsészdoktor tanár is. Valóságos harc fejlődött ki az irnoki állásért. A jelentkezettek egymást licitálták lefelé. Ilyen körülmények között nem csoda, ha

az elbocsátott tisztviselők tizszázaléka sem tudott még elhelyezkedni.

Fizetési nehézségeket megold, insolventiákat lebonyolít, hitelezőket kiegyeztet. MEISEL ÉS TÁRSA kereskedelmi egyeztető iroda Budapest V, Bátyvány uca 3. Telefon 42-72. Szigorú titoktartás! Kiváló összeköttetésok!

Mig Üzletünk átalakítása tart, rendkívüli kiárusítás mélyen leszállított árakkal. az összes raktáron levő gyermekruhái cikkekben (1 évesétől 10 éves korig). Gyermekkalapok 10.000, Matrózspakák 25.000, Fűtő borsnyókalapok 80.000, Selyem kötött gyermekruhák 80.000, Etamin ruhák 80.000, Kötött sapka és sál 80.000, Gyapjú kötötttrüha 100.000, Szövet iskolaruhák 150.000, Gyapjú kötöttkabátok 150.000, Gyapjú kötött garnitürak 200.000, Bakfisi szövetruhák 300.000, Felöltök és télikabátok 400.000. Kikátalainkban áraink láthatók! Katsinka Kornél utódai gyermekruha készletességek irzete Budapest, IV, Párisi ucca 1. szám

szakorvosi rendelő. SZÉST SALVÁRSÁG-ÖLTÁR. — Rendelés egész nap. Rákóczi-út 32. I. em. I. Rókususi szomszék.

Korszerű hitelpolitikát sürget az ipar és kereskedelem

Gazdasági életünk bénultsága rendezetlen hitelpolitikánk következménye — Az ipar és kereskedelem a mezőgazdaság újabb favorizálása ellen — A Nemzeti Bank hajlandó hiteli folyósítani

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Minden gazdasági vállalkozás ma ebben az országban megakadt a pénzhány miatt. Az a deflációs politika, amelyet pénzügyminiszterünk folytatott, odajuttatta az országot, hogy az abszolút pénztelenség miatt megakadt a termelés, sőt a kormány gátló intézkedései lehetetlenné tették a külföldi tőkének is a magyar gazdasági életbe való bekapcsolódását.

A gazdasági érdekeltségek számtalan esetben rámutattak arra, hogy gazdasági életünk bénultsága a teljesen rendezetlen hitelpolitikánk a következménye. Sürgettek is a tekintetben a kormány intézkedését, kaptak is számtalan esetben ígéreteket, a valóságban azonban nem történt semmi.

Azaz mégis csak történt valami: amint értesülünk, arra a hírre, hogy a Londonban jegyzett magyar kölcsön első részletét rövidesen megkapjuk, megmozdultak az agrár-érdekeltségek, és hír szerint sikerült a kormányfőnél kiereszkölniök, hogy a font-kölcsönből az ipari és kereskedelmi termelési ágak mellőzésével a mezőgazdaság részesüljön a hitel első dízalaiban. Arról is értesülünk, hogy a mezőgazdasági érdekeltségek azt követelték, hogy az aratás után piacra kerülő terményeik ellenében kapják meg a kölcsönt és ezt a hitelakeit 10 százalékos kamatozással bonyolítsák le. Hogy mit jelent ez, hogy mekkora újabb nemzeti ajándék ez a mezőgazdaságnak, elég rámutatnunk abban, hogy a mai hitelpolitikai viszonyok mellett az ipar és a kereskedelem csak kétszeres, háromszoros, sőt négyszeres kamatozás mellett juthat igen csekély hitelhez, amellyel nem is tudja egészében lebonyolítani üzleteit.

Természetes dolog, hogy az ipar és kereskedelem a mezőgazdaságnak erre az ismételt és indokolatlan favorizálására, amellyel Magyarországot az ipar és kereskedelem rovására valóságos privilegizált agrárállammá süllyesztik, tiltakozását jelentette be. Ez a tiltakozás annál indokoltabb, mert értesülünk szerint a mezőgazdaságnak szánt újabb hitellel a Futurához hasonló újabb mezőgazdasági vállalkozásokat akarnak favorizálni, ami nemcsak kereskedelmi szempontból kifogásolható, de nemzetgazdasági szempontból is.

A legsürgősebb teendő

A Hétfői Napló munkatársa a hitelpolitikai helyzet tarthatatlanságáról és annak az állami életre való veszedelemről beszéltetést folytatott közgazdasági életünk egyik élő-kelő reprezentánsával, aki ezeket mondotta:

— Tény az, hogy nagy ipari és kereskedelmi vállalatok ma a legminimálisabb forgatókével sem rendelkeznek és azt megsemmisítik sem tudják. Ennek következménye vagy az, hogy nagy lévén a kereslet a pénzben, csak horribilis kamat-áron lehet azt megszerezni, vagy pedig az, hogy a vállalatok kénytelenek fizemniek annyira redukálni, amennyire csekély és folyton apadó forgatókéjük elégséges. Véleményem szerint a legsürgősebben megoldandó problémák egyike a most fennlévő hitel-krisis. Bármennyire is respektálandónak tartom a Nemzeti Bank alapszabályait, amely szerint a Nemzeti Banknak nem célja, hogy beruházásokra hitelt folyósítson,

azt azonban mindenesetre meg kell valósítani valamilyen formában, — hogy a termelés folytonosságának biztosítására az drucere zavartalan lebonyolítására annyi hitel álljon rendelkezésre, amennyit a váltólton szereplő cégek valóban képviselnek. Egyenesen az ország érdeke követeli ennek a kérdésnek gyors, lehetőleg azonnali elintézését, mert

ezzel nemcsak a gazdasági élet fejlődése van összefüggésben, de a munkanélküliség súlyos problémáját is ezáltal lehet megoldani, ha a vállalatok üzemképessé tesszük a ezzel munkaalimat teremtünk. A válságos helyzet megoldásának színterem egyetlen módja van, és ez az, hogy korszerű hitelpolitikát kell csinálnunk, és pedig abban a formában, bármilyen nehézség árán is, hogy egyetlen gazdasági kategória a másik rovására ne favorizálhassék, mert éppen megcsontított helyzetünkben az államnak egyformán dédelgetett gyermeke kell, hogy legyen az ipar, a kereskedelem — éppen úgy, mint a mezőgazdaság.

Értesülésünk szerint a Nemzeti Bank készsége nyílvánította, hogy úgy áru-, mint finanszíris váltókat a Nemzeti Bank alapszabályainak keretén belül leszámítol. Ebben a tekintetben azonban még gyakorlat nem alakult ki.

Masaryk a Szovjetnek ígérte Ruszinszkrét

Bonyodalmak az elnök nyilatkozata körül

Prága, július 12.

A moszkvai kommunista kongresszuson Kreibich cseh-szlovák delegátus úgy nyilatkozott, hogy a kommunizát minden el fognak követni, hogy Ruszinszkrét Szovjet-oroszországhoz kerüljön. A cseh-szlovák szociálista sajtó élesen megtagadta a kommunista pártot, amire a Rudé Právo azzal felelt, hogy lekötölte Masaryk köztársasági elnöknek egy nyilatkozatát, amint 1920 tavaszán Gilterson szovjet kereskedelmi megbízott előtt tett s amelyben kijelentette, hogy Ruszinszkrét úgy tekinti, mint Oroszország ideiglenes leltjét, amelyet az első lehetőségénél át fognak adni Oroszországnak. Hangoztatta, hogy ezt hivatalosan mondja s a szovjet megbízottja közölte kormányával.

A Csekk Slovo esti lapja e nyilatkozatra azzal felelt, hogy a köztársasági elnök az állam felelős tényezőinek tudomása nélkül nem tehe-

te ily nyilatkozatot. A Rudé Právo erre ismételtlen kijelentette, hogy az elnöki nyilatkozat történelmi tény. Bármennyire is nincs okunk védelmezni a köztársasági elnököt — írja a lap — akivel nem értünk egyet, a saját bábjaival szemben kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy Masaryk nyilatkozata minden bizonyossággal megtörtént.

A cseh-szlovák sajtóteruda ez ügyben a külügyminisztérium nyilatkozatát közli. A nyilatkozat kijelenti, hogy a szövetséges és barátságos hatalmakkal 1919 szeptember 19-én kötött szerződésen kívül nincsen semmiféle más szerződés, amely Ruszinszkrét jogi helyzetének megváltoztatására irányult volna. A Rudé Právóban közölt elnöki nyilatkozattal szemben a külügyminisztérium kijelenti, hogy a nyilatkozat az említett fogalmazásban és értelemben sohasem történt meg.

Divatos lett a kínai nyaklánc

Tudjatek ismét a kínai árusok Budapest utcáin — Senki sem tudja, hogy mint élnek — Bécsből kiutasították őket — Budapesten minden lépésüket figyel a rendőrség

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Apró, mélyen ülő, ferdovágású szeműek, örökké mosolygós arcukkal ismét megjelentek Magyarországon a békevilágból jól ismert alakjai a kávéházaknak és éjjeli mulatóknak: a kínai árusok. Békében alig volt valamirevaló város, vagy falu Magyarországon, amelyet be nem jártak volna. A falu népe, gyerekei, asszonyok esodálkozásával gyűltek körüljük, megbánultak, sárgásbarna színűket, örökké mosolygós arcukat, hosszúnás, dologtalan kezűket és babonás borzadalommal nézték, amint egymással kirakosgattak szappanköböl készült nagyhasu, sokkeziú két bálványisteneket, amelyeket áruba bocsátottak, amiközben érthetetlen nyelven próbálták elmagyarázni istenek sorsát, hogy eredményesebben rászózták a hiszkegy emberekre ősös portékájukat.

A városokban ismerték őket majdnem név szerint. A kávéházak, vendéglők, éjjeli mulatók túrslátogatói voltak ők. Kis bortászkájukból is is, ott is kirakogatták isteneiket s potom pénzért mindenkit vet egy ilyen „tállimzant”.

Valami titokzatoság vette körül őket. Nappal alig voltak láthatók, csak mikor leszállt az est, tértek elő ismét odükből. A rendőrség már akkor figyel-

te őket és a nagy városok éjszakai életében nem egyszer fordult elő velük kapcsolatosan valami különös tragédia.

A háború első idején aztán egyszerre eltűntek. Amly nesztelenül lepték el a fővárost és a vidéket, ép oly észrevétlenül egyszerre csak nem látták őket. Ravasz, sunyi mosolygásukkal nem kínálgatták többé portékájukat s a háborús napok első lábában nem is gondolni seki arra, hogy ezek a sárgabőrűek, ezek a hangtalan kínaiak miért is titántek el egyszerre. Már javában döngögték az ágyuk s a frontokon folyt a vér, amikor a nagyvárosok rendőrségei ráeszméltek arra, hogy ezek a hangtalan, sunyi kínaiak, akik bébeszedéssel kínálgatták kősteneket, voltaképpen nagy külföldi vállalkozásoknak exponensel, részben a külföldi kőmálózat szervei, részben a nemzetközi loánykekedelem leggráfimább ügynökei, akik százával és százával exportálták annakidején a vengerkékat a külföldre.

Hat évvel a háború után a főváros utcáit, sőt falvakon és vidéki városokban uból feltűntek a kínaiak. Mintha csak tegnap láttuk volna őket utoljára, ugyanolyan ravasz mosolygással, hangta-

lan némasággal járják lemet a kávéházak, vendéglők és mulatók helyiségeit és árulnak. Disznóbörtészkájukból — csak úgy, mint régen — előszedték a portékájukat és kínai vagy tört franciásággal kínálgatják. Csontlónak, csontkarperecek kerülnek elő börtönjelöltek. Nem tolakodók, nem is erőszakosak, ezinte gyáva lételemmel tessék ki az asztalra portékájukat és piszkos ujjuk csak számlálják: ez, ez, amaz huszonnégy, amaz negyvenezzer korona.

Érdekel a sorsuk. Elnézem őket amint asztaltól-asztalig járva mindent úgyanaokk a stereotypos mulatokkal bottják, ki börtönjelöltek, veszik elő portékájukat. Nyakláncok, karkötők, kis amulettok, kezdetlegesen seéselek.

Magkérdelem tőlük, hogy honnan jöttek. Hosszu meséba kezdenek. Ismeretlen városokékat mondanak be és erősen bíztatják, hogy portékájukat mindenikre véld ki kínai munka.

És a községek elhízi nekik. Ma Budapesten valóságos kínai ház van. Met. A csontnyakláncok és primitív csontkarkötők divatja hódít. Ezenkívül alakjuk amint feltűnik a budai lakosmák kavicsos udvarán, minden szem feléjük fordul és szinte hisztériás mohósággal várják, hogy asztalukhoz érjen a kínai. Nyelvüket nem értik, de ez nem fontos. Megbámulják ferdegyes szemét és jókedvű banálisták mindjárt azíránt érdeklődik a pesti ember, hogy hol hagyta a copját. Nem tudják elképzelni a kínait a hagyományos copf nélküli. És a jámbor ábrázolású ergyűjű mosolygással nevet és egymásután ismételték utján számolják ez tízezer, huszezer, harmincezer.

Nem érdeklő őt, amit neki mondanak a hisztériás megcsodáltság nem honozója, változatlanul mosolyog: őt csak a fizet érdekl. Ezért kinévehetők, csak megcsodálhatók, akár meg is simogathatják. A fő, hogy tiz, husz-harminc ezer koronáért eladhassa nyakláncát amulettjét, karperecét, amely természetesen sohasem látta Kínát s házja nem terjed túl a német ipar városain.

De ma divattá lett ismét a kínai s városok éjszakai életébe visszatértek békeidők ily emléke.

Fantasztiikus hírek keringenek. Szenté misztikus kód veszi körül őket. Sokan tudják, hogy a városok a téli hajnalán életében piszkos kőmálodukba hazatérő kínaiak eltörögték a utcák kőbor kutyáit és masokkák és a mulatók szakértővel megfogja térszik lakásukra, hogy azzal táplálkoznak. Mások azt tudják róluk, hogy börtönös vonalozomálnak vannak a fehéret iránt s „gálans kalandnyakör” szívesen fizetnek ősös portékájukkal. Péntek adnak. Alkuszának a végtelenségéig végén is árvali fizetnek.

Csodálkozva kérdelem tőlük, érdekes volt-e messzi hazájukból előjönni és portékájukkal kiborolni. Csak mosolyognak, de választ nem adnak.

Bécsből kitiltották őket s azóta Magyarországon keresnek boldogságot. Hogyan élnek: — senki sem tudja, mi csinálnak? — nem árulják el. A rendőrség figyel őket. Nem történnek velük csak mosolyognak sunyin és esodáltság türellemmel rójják éjjelente a város utcáit s nesztelen némasággal surrannak be a fényesen világotított étertmébe és mulatókba, ahol minden asztalnál ülőn pakolják ki portékájukat és stereotypos egykedvűséggel ismételtetik: tiz, husz-harmincezer... Ennyit már magyarul is tudnak, többre nincs is szűkebbé legalább is ezt mutatják. Csak ravasz szemük és sunyi mosolygásuk sejteti, hogy, de erről senki sem tud. Mintha ötven évvel belőlük Budapesten és minden egy 150 a vidéken. Honnan jöttek, hogy mennek, mi a céljuk, nem árulják el.

Legjobban mulathat a Sziget Szinpadon
3 órától 6 óráig
brillians kabaré műsor
Telefonszám 5 órától 20-73.

Deutsch Pál, gyufagyakerekedő
Budapest VII, Akáca-u. 10. Telefon: J. 82-77 Sürgönycim: „Detufa” Postatakarékpénztári számla: 10301
a Gyufagyártó Rézsz. társ. gyufagyáral gyártmányainak árusítója Budapest és környékén

Szamosi Elza

Harminkilenc évet élt. Szépet, szomorú, könnyes, diadalmasat.
A magyar énekművészet, a magyar Opera büszkesége volt. Hangjának nem Opera párja sok-sok ragyogó, diadalmas hangot ad, sem itthon, sem külföldön. Amerikában sem. Művészetének legjobb elsői között tartozott; nemcsak mint énekesnő, mint színművésznő is. Carmen... Butterfly... A szíve ölte meg.

Dicsőeső és megpróbáltatással volt teljes az élete. Háromszor ment férjhez. Az első férje, Somló Nándor dr., nemcsak férje, de orvosa, tanítója, impresszáriója volt. Egyaránt szerelme és felesége, a pompás asszonyok és a művésznők. Ő mellette ivelt fel művészi pályája gyönyörű magaslataig.

Amikor Környey Béláné lett, már elérte a legelőbb, azt amit pályája adhat az énekesnőnek.

Neiz Józsefné már nem a saját maga, a hónapok jövőjén dolgozik: énekesnője volt. Es meleg, pihentető boldog otthona. Start, díszeseket, kulisszákat és fényképeket felelt...

Egyesre lett első s maradt tíz éven át - visszavonulással - mindig. Tudta megszerezni is, megőrizni is a sikert és tudta csodálatlan szépségében konzerválni közönségében a nagy sikerek forrásait.

Es a perzselő asszonyi szépségét is meg látta őrizni.

A Manon Lescaut, a Pillangó kisasszonyt Szamosi Elzának maga a nagy szerető mester. Puccini tanította be.

Hajonjort érte Puccini, a Pillangókisasszony hómutilóján nem a sikert látta, nem a taps zenéje visszhangzott szívében, hanem az ő éneke, játéka, egész alkálisa.

Lázas volt, boldog és áradóan entuziaszussal hálálkodott és esodálkozott, majd álmódorúvá révedezett el a tekintete és halkán és szinte áhítattal sutogta maga elé:

— Ó az, akit elképzeltem, az alkotás öröme!

Meghódolt előtte a Dollár is.

Amerikai vendégszerelés a tomboló évek legyőzötté vált. Tele volt a még olyan színház is, ha Szamosi Elza énekel benne. Pedig az opera amerikai híve csak a világ legjobb énekesnőit, énekesnőit tapsolnak. És Newyorki tombolt, amikor meglátta, végighallgatta a magyar Carment!

Szamosi Elza, a magyar művésznő, világsztár lett Amerikában. Esténként 2500 dollár feltépi díjat kapott a főúri ellátást az előkelő szállók egyikében.

A Metropolitan jegyeit esténként nagy csúszóval árultották, mindenki látni, hallani akarja a magyar Carment. És ha földöntölten alkán a híros ária:

„A szív szerelme úgy csapong...” a mámorosan fojtott esend után úgy zongorolt a fergeteges taps, mint még senkinek azelőtt.

A Yenki tapsolt, a Dollár behódolt a magyar művésznőnek

Azt mondják, amikor Amerikából hazajött, a hangja már nem volt a régi. A sok munkától, nagy megerőltetéstől, mintha vesztett volna régi fényéből, tisztaságából.

Akik hallották utolsó szereplése alkalmával, más véleményen vannak.

A nyilvánosság el: utóljára 1928 december 31-én énekel. Várszínházban. Megesett a szíve a direktor és fellépett nála, hogy legalább egyszer legyen feltépi háza.

Előkelő, estélyiruhás közönséggel tölt meg az intimitas meleg és kedves kis színház nézőtere, a páholyok ragyogóak voltak és az egész előadás alatt az igazalom láza szongott a nézőtérben - várta mindenki Szamosi Elza színművét, mert hiszen a sok utat, magánomat, az egész közönség csak az ő kedvéért ment fel a Várba.

... Es ismét hallottuk a Carmen-áriát! Hallottuk a régi Carment és a hang, a tisz, minden-minden régi szépség a régi volt.

A newyorki Metropolitan vagy a magyar királyi Operaház és a Várszínház - és és föld. De a taps, a lelkesedés, a gyönyörűség között nem volt különbség.

Azt mondják, Amerika után Szamosi Elza hangja vesztett a szépségéből - akik hallották őt a Várban, azoknak hiába mondják...

A Máv. megszünteti a szeged-rókusai, kaposvári és pécsi műhelyeket

Főműhely lesz Szombathelyen — A mozdonyjavítások nagy részét Szombathelyen fogják a jövőben végezni

— A Hétfői Napló munkatársától. —

A MÁV igazgatósága a szállítás kapcsolatban nagyjelentőségű üzemegyszerítésre készül. A csonka ország területén ugyanis több olyan műhely maradt, amelyek, miután az üzletvezetőségek területének nagy része elvesztett, feleslegessé váltak. Ilyenek a szeged-rókusai, kaposvári és pécsi műhelyek, amelyeknek munkáját jórészt el tudják végezni a főműhelyek. Az igazgatóság éppen ezért értesüléseink szerint elhatározta, hogy

e három műhely üzemét visszafeljesíti a helyettük a szombathelyi építési főműhelyre.

Horváth Jenő MÁV műhelyfőnök ezzel a kérdéssel kapcsolatban a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— Az igazgatóság a szeged-rókusai, pécsi és kaposvári műhelyek üzemét máris erősen redukálta. E műhelyek szállítását úgy oldják meg, hogy egyes üzemelt Szombathelyre hozzák,

elsősorban a mozdonyjavításokat, mert Szombathelyen sokkal gazdaságosabban lehet a mozdonyjavításokat eszközölni, mint a szétszórtan levő műhelyekben.

— A szombathelyi műhely üzemét ennek folytán jelentősen kiterjesztik s a három másik műhely beüzemelését a szombathelyi műhelyben helyezik el. Nagy apparátussal történik az átszervezés, átköltözködés s bár

újabb építkezések egyelőre nem lesznek, a szombathelyi műhely rövidesen reményteljesen épül ki.

A megszüntetett műhelyek munkái átkerülnek Szombathelyre s Szegeden, Kaposváron és Pécsen csak minimális létszámú műhelymunkás marad.

— Ezzel az átszervezéssel magyarázható egyébként az, hogy a legutóbbi létszámraportok során a szombathelyi MÁV-műhelyből alig becsülták el két-három embert.

Egy bankcég bűnyüvének bonyodalmái

Welsz Emil és Ósi Gyula ellen ismét kiadták a már visszavont elfogató parancsot — A vagyonukra elrendelt bűnyüvi zárlatot feloldották — A cég több hitelezője ellen is megindult a büntető eljárás

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Néhány hónappal ezelőtt pénzügyi körökben nagy feltűnést keltett a főváros egyik legnagyobb bankházának, a Welsz Emil és Társa cégnek váratlan összeomlása. A cégtagok — Welsz Emil és Ósi Gyula — tudvalevőleg mintegy 8 milliárd korona kárt okozva hitelezőiknek, megszöktek a fővárosból. Nemrégiben a megszüntetett bankgazdálkodók ügyvédjük útján egyeségi ajánlatot tettek a hitelezőknek, amelyeknek egyik feltétele az volt, hogy bizonyos tekintetben kártalanítsák őket, ha előzetesen visszavonják foljeltételeiket és így módot nyújtanak nekik a visszatérésre. A hitelezők tényleg visszavonták panaszukat

és erre a vizsgálóbíró is visszavonta az elfogató parancsot.

Welsz Emil és Ósi Gyula azonban ígérték dacára sem jöttek vissza Budapestre, mire egy hitelező újból megtegte 300.000.000 korona erejéig ellenük a feljelentést és így a vizsgálóbíró

újból kibocsátotta ellenük az elfogató parancsot.

Közben az összes károsultak körvényt

nyújtottak be a bírósághoz, amelyben a Welsz Emilék ellen elrendelt bünyüvi zárlat feloldását kérelmezték. A vádtanács természetesen néhány nappal ezelőtt elvett telt ennek a kérelemnek és feloldotta a már korábban elrendelt és foganatosított bünyüvi zárlatot.

Ezután újból megindult az egyesületi tárgyalások, amelyekből kiderült, hogy eredményre vezettek. Újabb bonyodalmakat szültek. A hitelezők ugyanis a tárgyalásokon szerzett adatok alapján kiterjesztették vádját Welszék több nagyobb hitelezője ellen, akik állítólag a letétükben lévő és Welszék tulajdonát képező nyakbották és milliárdokra rugó papirokat exekutálták és a befolyt összeggel önmagukra kiélegetették.

A panaszot tovább hitelezők szerint ehhez ezalnak nem volt joguk, mert az ügyben esodáljárás is van folyamatban és így az összes hitelezők csak egyetemes kvóta alapján kártalaníthatók és egyik sem kaphat nagyobb összeget, mint amennyi a kvóta alapján őt megilletti.

A hitelezők tulajdonképpen nagy része által beadott újabb feljelentés tárgyában a rendőrség a napokban kezdi meg a feljelentett cégek tagjainak kihallgatását.

Negyven milliárdra szallítják le a francia reparációs igényeket

Amerika érdeklődik Európa szanálása iránt — Németországot meghívják a konferenciára

Berlin, július 20.

Mint Párizsból jelentik, ottani politikai körökben úgy vélik, hogy ha a londoni konferencia sikerre vezet, akkor Európa későbbi nagyfontosságú fordulópontozó ért.

A szakértői javaslatok szállítását ugyan a reparációs igényeket az adagj 132 milliárdról 10 milliárd arany márkára, de a franciák ma már úgy is tisztában vannak azaz, hogy Németország ennél többet nem tud és főleg nem is akar fizetni.

A franciák számára a szakértői javaslatban foglalt megoldás azért volna nagyjelentőségű, mert Németország fizetési kötelezettségei ezáltal már nem közvetlenül Franciországgal szemben állanak fenn, hanem nagyrészt azokkal az amerikai és angol bankokkal szemben, akik a Németországnak nyújtandó kölcsönök folyósítását fogják. Francia körökben meg vannak róla győződve, hogy az amerikai kapitalizmus sokkal erősebb módon tudja majd követelését Németországgal szemben érvényesíteni, mint az egész francia hadsereg egykötve.

A kulisszák mögötti harcoknak egyik legfontosabb ütközéspontja, hogy a franciák a jövőteli bizottság hatáskörének megszorításához nem akarnak hozzájárulni.

A londoni konferenciának rendkívül nehéz pénzügytechnikai kérdéseket is el kell intézni, s mivel ezek a pénzügyi kérdések politikai kérdésekkel is szoros összefüggésben vannak nem lehet arra számítani, hogy az összes kérdéseket megoldják.

A londoni konferenciának egyik legfontosabb jelentősége Amerika érdeklődése a jövőteli probléma iránt.

ami az egész háború utáni reparációs politikának egyik legfontosabb politikai eseménye. Az, hogy Amerika hajlandó Európa rekonstrukciójához pénzt adni, a londoni konferencia egyik, de talán egyetlen biztató jele.

Új értesült körökben biztosra veszik a teljes konferencia legelsőbb szerdán már határozatokat a bizottságok: összes javaslatot felett. S szerdán vagy csütörtökön felszólítják Németországot, hogy küldje el egy képviselőjét Londonba.

Véglegesen elhatározták, hogy Németország csak tanácskozási joggal vesz részt a konferencián, miután a szövetségesek minden kérdésben már meggyeztek.

Háztetőkön strandolnak a szanátatlan pestiek

Pestiek nyaralása anno 1924

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Ha van pénze rá, ha nincs nyaralni, strandolni kell a pesti polgárnak s indiabarnára kell legéni, ha már a földön amugy is légezőtt. A nyaralás előkelő színe nem hiányozhat még egy szanátatlan pesti ember arcáról sem, ha nem akar szégyenlemben piróssa válni a törzskönyvbe a kertjében, amikor nyaralása felől érdeklődnek a barátai.

A szanátatlan pesti pedig, ha egyebet nem is, de a tekintetben tudja szanálni magát. Hajmeresztő és lehetetlen módokon, de lesütött magát s mire nyaralásából hazajön a szanát — barnább, feketébb nála s holmi csudás öltöz papucsokról beszél...

A legérdekesebb trükkök kétségtelesen vasárnap délelőtt figyelhető meg a körüli figyelmes sétáló.

A József-körút és a Népszínház-utca sarkán egy négyemeletes palota tetején, úgy tíz óra tájban egy meglehetősen legerős férfi alakja tűnt fel. Nem volt rajta semmi más, csak egy fehér lepedő. Az a semmi sokáig. Kiestt végignézett a köruton, benézett a Népszínház-utcaba is, aztán nyújtózkodott egyet és levette a lepedőt is. Egész nyugodtan, mintha ez lenne a világ legtermészetesebb dolga. Előbb még egy mélyet, utóbb szippantott a cigarettájából, ledobta az utórá — egy gyümölcsös koszájára esett — aztán lefeküdt a fehér lepedőjére.

Most már eltűnt a szem elől, csak olykor látszott ki az eresz mellől a lábfej vagy a karja, amint kinyújtotta a perzselő nap felé...

Később megismétlődött az előbbi jelenet: még vagy három férfi ment fel a háztetőre strandolni. Végig a köruton vagy nyolc-tíz ház tetején lehetett vasárnap délelőtt strandolók látni.

Az gvatosabbak az igényesebbek már nem elégednek meg a háztetővel, azoknak a nap mellé víz is kell és homok. Ezek a látványosok holt Dunához mennek. Az is olecsó mulatság. Csak a villamosok ke. I pénzbe, de végre is vasárnaponként azt az ezer koronát egy kis lohútsért meg a szanátatlan pesti is megreszkizhatja.

Kimégy tehát a Lágymanóra, ahol kaj egy piszkos, maszatos pocsolókat, homok helyett kavicsot és tüköskéket fúvat. De a nap ott is süti, ott is lehámaztatja a bőrt, vöröse süti és feketévé fest, akár csak a Balaton mellett.

Ezer és ezer ember strandol a Lágymanoson, nem valami jól. De olecsón és végre is nagyrészt előtt nem a tisztaság és egészséges a fő, hanem a leülés.

Ann 1924-ben bizony a dunai pocsoló mellett és a bérpaloták tetején strandolnak a szanátatlan pestiek.

Lakására Jöve venni használt lakást, tel. 113. Telefon József 02-03.

Most vivja a harcát a konzervativizmus és a demokrácia

Londonban dől el a harc — Prágában új orientációk lehetőségeit beszélték meg a kisanantant külügyminiszterei

A Hétfői Napló munkatársa az elmúlt héten megtartott prágai és a szerdán elkezdődött londoni konferencia anyagáról és eredményéről beszámolót folytatott egy, a közelmúltban jelentős külpolitikai pozíciót betöltő államférfival, aki az európai politikai és gazdasági helyzetéről a következőkben volt szíves informálni munkatársunkat:

— Ha Európa háború utáni politikájának alakulási, vagy mondjuk helyesebben fejlődési irányvonalát szemléljük, két kiemelkedő mozzanatot találunk, amelyről azt mondhatjuk, hogy korunkat jellemzi. Az egyik mozzanat a határozott törekvés a nemzetek demokratizálása felé, a másik a konzervativizmus reakciója. Európában most vivja kemény harcát a konzervativizmus és a demokrácia. És ha a jövő kialakulásának lehetőségeit szemléljük, azt kell látnunk, hogy a közelmúlt uralkodó eszméi hátterbe szorulnak, megsemmisülnek, értéktelenné lesznek a két szélsőség között, amelyet a demokrácia és a konzervativizmus képviselnek. A mai idők politikai irányja tehát csak két pont körül mozog. Minden más: tradíciók, liberálisizmus, vagy bármilyen néven nevezzük is a még megévő, de fényüket veszített politikai irányvonalakat, mindezek csak mint helyes közértelemnek a fejlődő haladás és a maradi konzervativizmus napjai körül.

A konzervatív kisanantant.

— Elég egy pillantást vetnünk a kisanantantnak a közeli napokban lefolyt prágai konferenciájára. Közudomású, hogy Románia és az S. H. S. királyság a kiselőrelépésű a konzervativizmust képviselik. Erre diszponálva őket földrajzi helyzetük és politikai beállítottságuk. Románia épügy, mint az S. H. S. királyság már a régi határai között is csak reakciós konzervativizmussal tudta feketéni tartani tömegeit. Mindkét állami berendezkedése a keresek hatalmának a tömeges jogellenlélésén volt felépíthető. Közélszlovákiai helyzete kifolyt ugyanazt a politikát követte és ennek tulajdonítatja, hogy Massenyuk, a cseh kizártság fenőke, aki azelőtt a demokratikus erőkök egyik nagy apostola volt, ma Csehszország politikájának alapkövére a konzervatív reakció, tehát a demokrácia ellenességét tette.

— Itt kell rámutatnom arra, hogy a kisanantant mostani prágai konferenciájának — mint a kommunikáció a sorok között mondják — nem konkrét politikai kérdések voltak a tárgyai, hanem arról folytak a megbeszélések, hogy mint lehetne a kisanantantnak frontot változtatnia, vagy legalább is beilleszkednie abba a harcba, amelyet a konzervativizmus és a demokrácia kötségtelenül megvívának egymással. Non az orosz-kérdés, vagy a bosszarából konfliktus, az orosz-jugoszláv közödes volt tehát a fontos, és ezáltal a magyar-kérdésnek sem volt esélytől ereje, a kisanantant külügyminiszterei felismerve a változó időköt, egy jövő orientáció lehetőségeit beszélték meg és a kisanantant mostani prágai konferenciájának csak ebből a szempontból van jelentősége.

A kérdés Londonban dől el.

— Érdekes volt megfigyelni a londoni konferencia előzményeit. Nagy jelentőségre kell tartanunk, hogy Angliában és Franciaországban az utóbbi időben a tömegök, a nép diktálta a politikát. Nem kötséges, hogy ugy az angol, mint a francia választások nagy meglepetést hoztak a világ számára. Ennek a két győztes országának tömegöl kényszerítő erővel szabtak irányt a demokratikus politikának és állambendezkedésnek. Ez nagy szó volt Angliában, a konzervativizmus őshazájában. Ez nagy szó volt Franciaországban, amely a háború borzalmaitól a győző túltelítettségével a legkonzervatívabb reakciós politika utjára lépett.

— Csak természetes tehát, hogy ennek az alulról megtelepészerűen jött és kényszerítően ható politikai változásnak, amelynek Franciaországban még egy elnökválasztás lett a következménye, szorgalmat mozgósított a harcok ellenzéke a konzervativizmusban, amely mint status possidens örök életet remélt magának.

— Ha ebből a szempontból tekintjük a londoni konferenciát megelőző eseményeket, akkor megérjük azokat, amik az utóbbi időben történtek. Megértjük, hogy MacDonalddal és Herriotnak milyen Seilla és Caribidisek között kell ezüvnie, hogy demokratikus politikájuknak újonnan épített hajóját az ellentállás szirtjein mindjárt az első időkben össze ne rombolják. Akkor megértjük, miért kellett Herriotnak a chequersi megállapodást.

Fatime hercegnő holttestét magyar repülőgéppel vitte Konstantinápolyig

Repülőgépen szállítják Pestről Párisba a magyar plóákat — Két magyar és két külföldi vállalat bonyolítja le a magyar légitörzsalat

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A magyar repülést keserves-kegyetlen guszba kötötte az antant s akkor, amikor példánál a csehoknak körülbelül 800 hadi repülőgépe van, nekünk egy sincs. Ami volt, azt szerszembolták s azóta részint nem szabad újat építeni, részint nem lehet, mert — nincs pénzünk rá. Minden nemzet lázasan dolgozik, hogy fejlessze légi flottáját s nekünk kereskedelmi gépünk is alig van egyhány. A Hétfői Napló munkatársa kérdést intézett illetékes helyre a magyar repülés mai helyzetről kapcsolatban s a következő felvilágosításokat kapta:

— Trianong volt 3 motor- és 3 repülőgéppárunk; ma ebből csak az erősen redukált üzemi albertfalvi repülőgéppár van meg, ez is lassanként teljesen át akar térni a karosszériagyártásra. Itt, amióta az antant feloldotta a tilalmakat, alig

egy-két gépet gyártottak. Kizárólag kereskedelmi gépet, amelynek teherviszonya nem több 600 kg-nál, sebessége 170 km-nél, emelkedőképessége 4000 m-nél s amely csupán 4 órára elegendő benzint és olajat vihet magával.

Csak ilyen feltételek mellett engedte meg az antant a repülőgépgyártást; hadi gépet egyáltalában nem építhetünk s a tilalom betartását ellenőrzi Loriot francia kapitány, aki feladatát igen lelkiismeretesen végzi.

— A repülés ma még seholsem jó üzlet s így a pénzhiányon kívül ez is egyik oka annak, hogy nálunk még kezdetleges a légi hálózat, bár a magyar repülés a szegényes viszonyok mellett is igen ügyelemreméltó teljesítményt produkálnak.

A magyar repülőforgalmat jelenleg két hazai vállalat és két külföldi vállalat bonyolítja le.

A Magyar Légitörzsal Rt. gépei Budapest—Bécs és egyelőre csak papíron — Budapest—Belgrád között járnak; az Aero Express Rt. Budapest—Bukarest, Budapest—Belgrád és Budapest—Zágráb vonalokon tartja fenn a légi forgalmat. Ezenkívül vannak magyarországi járatok a Francia-Román Aero-Társaságnak és

egy osztrák vállalatnak, amely Budapest—Bécs között részben a Magyar Aero Express költségeit járhatja. A nagy vállalatnak naponta 8 gépe repül Magyarországot felett. A Légi Forgalmi- és Fokker-típusú hatszemélyes hol-

dásokat, illetve azoknak egy részét visszavonnia és a francia reakciónak látványlag engedelményeket tennie és miert kellett MacDonalddal miniszterelnöknek ugyanez a mód találni arra, hogy Németországgal szemben látványlag az erősebb és győző fél politikájára helyezkedjék.

A nagy harc.

— Véleményem szerint Németországban az első napokban a helyzetet nem ítélték meg helyesen, nem látták meg, hogy Londonban most fogják megvívni az európai béke harcát. És ebben a harcban felfogásom szerint nemcsak az érvek és nem is csak az igazság ereje fog latba esni, hanem a grózellem esélyeit mindkét részen a taktikai helyzetek kihasználása is biztosíthatja. Lehet, hogy tövédek, mert hiszen csak távolról vagyok szemlélője az eseményeknek és közvetlen betekintésem nincs, egyben azonban aligha csálhat érzésem, hogy Európában a most folyó londoni konferencián vivja meg — talán csak előcsatját — a konzervativizmus és a demokrácia. Talán már a közeli napok meg is mutatják nekik az eredményt.

SPORT

munkásatlétikai bajnokságok

Pompás küzdelmek, szép eredmények

A külföldön már régebben bevezetett munkás atlétikai bajnok versenyt ma szodison rendezte meg vasárnap két legagilisabb vezető munkásgyógyseleltük az ESC és az MTE. A margitszei pályán rendezett versenyt nagyüzemi érdeklődő közönség nézte végig. Minden dícsőretet megérdemelt e két kitűnő munkásgyógyseleltet amely szomoru varázsolta elő a magyar munkásatlétikát és szomoru nincstelenségben emberfeletti erőfeszítéseket tesz, hogy a munkások körében az atlétikát népszerűsítse.

Legismertebb atlétikát szállalt sikra a bajnok címért és hogy a hivatalos körök monnyl érdeklődést tanúsítanak a tömegsport és az atlétika népszerűsítéséért, annak szomoru bizonyítéka, hogy a Magyar Atlétikai Szövetség nem tartotta szükségesnek azt, hogy az atlétikának a propaganda-megnyilvánulásán képviseltesse magát.

A kitűnően rendezett verseny eredményei a következők:

100 méter. (5 előfutam után a döntőben) Bajnok: Steinmetz István (órási) 11.4 mp. 2. Winter Arnold (ker. alk.) 3. Karczag Imre (ker. alk.). 4. Himner Rozsó (vasas).

Magasugrás. Bajnok: Hahn Károly (vasas). 2. Steiner József (cipész). 3. Cséfal Sándor (vasas). 800 méter. Bajnok: Róza Armin (vasas) 2:07.1 mp. 2. Bernáth Pál (Székesfehérvár). 3. Pártos Ernő (pénzt. tisztv.).

Súlydobás. Bajnok: Hahn Károly (vasas) 111.5 m. Munkásrekord. 2. Schön Károly (nyomdász). 3. Cséfal Sándor (vasas). 200-as gát. Bajnok: Cséfal Sándor (vasas) 28.8 mp.

Távolugrás. Bajnok: Cséfal Sándor (vasas) 641 cm. Munkásrekord. 2. Sinkács László (magántisztv.). 3. Hahn Károly (vasas).

1500 méter. Bajnok: Leichtsz József (vasas) 4:23 mp. 2. Posch Gyula (Székesfehérvár). 3. Markotán Gyula (éttornai alkalm.).

Díszkocsi. Bajnok: Hahn Károly (vasas) 3430 cm. 2. Cséfal Sándor (vasas). 3. Karczag Imre (ker. alk.).

400 méter. (4 előfutam után a döntőben) Bajnok: Róza Armin (vasas) 53.8 mp. 2. Steinmetz István (órási). 3. Karczag Imre (ker. alk.). 4. Pártos Ernő (pénzt. tisztv.).

1500 méteres gyaloglás. Bajnok: Fekete Mihály (éttornai alk.) 6:37 mp. Munkásrekord. 2. Kreunzer József (ker. alk.). 3. Lautenburg Miksa (magántisztv.). 4. Szesler Béla (üvegés).

Hármasugrás. Bajnok: Cséfal Sándor (vasas) 1283 cm. Munkásrekord. 2. Sinkács László (magántisztv.). 3. Vadász (Székesfehérvár).

3000 méter. Bajnok: Krausz Béla (éttornai alk.) 9:28.8 mp. 2. Besznay Lajos (aszaltos). 3. Fehér. 4. Majtak József (éttornai alk.). 5. Vigh János (ker. alk.).

Gerelyvetés. Bajnok: Cséfal Sándor (vasas) 4908 cm. 2. Hahn Károly (vasas). 4x400 méteres staféta. Bajnok: a vasasok csapata (3:46.8 mp.). 2. Ertmerik 3. Székesfehérvári vas munkások csapata.

HIGANYT HAMISFOGAT ARANYAT PLATINÁT DISZTÁRGYAKA

Fiatalos, Üde
kristálytiszta arcórból varázsoló dr. Kaiser-Hug HYVARIÓN szépségserum, adagja K 30.000. Főraktár: Török-gyógyászter. Király uca 12. szám. „Opera”-gyógyszertár, Andrássy út 26. szám

BRILLIANSOKAT
gyógykövek, részigetek mindenkinél drágábbak veszek Székely Emil, Király-uca 51 (Teréztemplommal szemben)

Angol szövetmaradékok kiadásítása meglepő olcsón Schnur Henriknél, Rákóczi ut 15

Az angol font és a korona kapcsolata

Nagel Pál nyilatkozata

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Miként ismeretes, a Nemzeti Bank a jövőben a korona külföldi paritásának megállapításánál elsősorban az angol fonthoz fog igazodni. Kérdést intéztünk Nagel Pálhoz, a valutaegyezmény előkeze, hogy a valutaforgalomban fog-e valami lényeges változás előidézni a Nemzeti Bank új paritásállításánál. Nagel Pál a következőket mondta:

— A korona és angol font relációjának a gyakorlati következménye mindenesetre jelentkező fog, hogy az aranyparitáson számításoknál mindig bizonyos korrekciókkal kell majd számunk, miután a fontnak a dollárral szemben — tudvalegőleg — bizonyos 11%-os diszkiózió van, ami azt jelenti, hogy egy font tulajdonképpént nem egy aranyfont, hanem ennél 11 százalékkal kevesebb; tehát a fonton át számított korona sem tekinthető aranykoronának, hanem csak 11 százalékkal kevesebb értékűnek, mint a dolláron át számított aranykorona. E diszkiózió oka az, hogy a Bank of England a font bankjegyet nem eszerint állítja ki, hanem a newyorki Federal Reservebank mindenkor kész aranyat adni a beszozállatott dollár-bankjegyekért. Anglia a háborús időkben, de még inkább a háborút követő években aranykészletének jelentékeny részét az Uniónak volt kénytelen átengedni, hiszen Anglia az egyetlen hadviselő állam, mely háborús adósságainak nemcsak a kamatait, hanem az amortizálását is fizeti. A font csak akkor nyerheti vissza teljes aranyparitását, illetve a dollárral szemben egykor fennálló relációját, ha ismét megfelelő aranyfedezetre tesz szert, amire azonban egyelőre még nem sok kilátás van.

Bankdirektorok leépítése. A kritikus gazdasági viszonyok nyomása alatt már a közel jövőben több fővárosi banknál jelentős személyi változások fognak végbemenni. Információk szerint elsősorban is arról van szó, hogy a lezajlott s Brestelenyi kímült tőzsdéi konjunkta egy-két ismert vámszedőjét skarbá tegyék, miután egyelőre még sehogyssem tudtak maguk számára megfelelő munkát kréálni. Így beszélnek egy ismert nagybank vezérigazgatójának közeli távozásáról is, aki többek között a frankkontinensen jelentős veszteségeket szenvedett.

— A Magyar Királyi Folyam- és Tervezési Rt. mohácsi hajóiparkot megrendeljenk változása. A M. E. T. R. közl. ogyom p-kifőtth. ETAOIHSLNDI közli, hogy mohácsi személyhajó Moács az eddigi 13 óra 30 perc helyett 12 óra 30 percre indulnak. Budapestről a hajó indulási ideje változatlan marad.

Fenyő Miksa a gyári termelés drágaságáról

Csak kellő beruházások mellett remélhető az iparcikkek előállításai költségeinek redukálása

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Mostanában, amikor az árucikkek árai csaknem kivétel nélkül elérték, sőt meghaladták az aranyparitást, egyre élesebb formában mutatkozik a munkabéreknek, fizetéseknek visszamaradottsága, melyek tudvalegőleg a legtöbb esetben az aranyparitás egyharmadát, avagy legfeljebb csak a felét érik el. A jövedelmek tehát még taványul sem tudják megközelíteni azt az arányt, ami egykor, a háboru előtt az általános árnívó és jövedelmi nívó között fennállott. Egyedül erre a jelenségre vezethető vissza, hogy ma a fogyasztás szinte katasztrofálisan lecsökkenett s a termelés telve van panaszokkal a tömegek felvevőképességének szűk mértéke miatt. Kérdést intéztünk Fenyő Miksához, a Győző Igazgatójához e jelenségre vonatkozóan s főként olyan irányban érdeklődtünk, hogy a gyáripar képes lesz-e a közel jövőben az árak és jövedelmek között az eddiginél egészségesebb kapcsolatot teremteni, ami végeredményben épügy a termelés, mint a fogyasztás elsőrendű érdeke. Fenyő Miksa a következőket mondta:

— Kétségtelen, hogy ma az árak nívója és a tömegek bevételi lehetősége között sokszor igen szomorú aránytalanság áll fenn, miután az árucikkek árai — habár a világpiacon paritást általában nem is érik el — tulajdonban jóval az aranyparitás felett vannak, míg a jövedelmek a pénzvisszonyok szomorú alakulása folytán egyelőre még mindig jóval elmaradnak az aranyparitás mértéke mögött. Némi csökkenés van az így azonban, hanem általában a legyőzött államokban. Ausztriában talán a legkevésbé, de teljesen hozzánk hasonlóan Németországban is. Hogy az árnívó és jövedelmi nívó között nem tud még mindig helyreállani az egykori, háboru előtti normális kapcsolat, annak legfőbb oka az, hogy

a termelés ma sehogyssem képes megfelelő gazdaságos módon árucikkeket előállítani.

A háboru kitörése után az évek hosszu során keresztül a termelésben

többé-kevésbé egy bizonyos rabló-gazdálkodás folyt.

A gépek, berendezések, termelési eszközök hova-tovább sokat vesztettek működési fokukból, kellő investíciók pedig ugyszólván sehol sem történtek, hogy

a termelő eszközök pótoltságának, megújításának.

Ilyen körülmények között szükségképpen be kellett következni annak a helyzetnek, hogy a termelés immár nem képes a régi gazdaságos módon produkálni, nem tud a megfogyatkozott teljesítőképességű termelő eszközökkel oly racionálisan gazdálkodni, hogy lehetőségessé váljon a termelés költségeinek erősebb redukciója. A gyári munkabérek és fizetések mai megszűnése csakis az egyik eredője a gyári termelés ama törekvésének, hogy az előállítás költségeit minél inkább redukálhassa. A jelenlegi gazdasági viszonyok mellett a gyárak alig remélhetik, hogy a termelés gazdaságosabbá tételének érdekében a legközelebbi jövőben nagyobb beruházásokat eszközölhessen, mert

az ehhez szükséges óriási tőkék ma még hiányzanak.

— Németországban éppen legutóbb esett meg, hogy egy ismert nagy textilgyár igazgatósága öszszehívta munkásait s a következő dilemma elé állította őket: vagy lemondanak hosszabb időn keresztül a bérek egyharmadáról s ezt üzleti forgóteke gyanánt a gyár vezetőségnek rendelkezésére bocsátják üzemi hitel alakjában, — vagy a válság elő kerül gyár beszünteti üzemet. A munkások kénytelen-kelletlen elfogadták az igazgatóság ajánlatát s most egyezményben barmkárjai és munkásai a gyárnak.

Ilyen viszonyok mellett egyelőre a gyárak továbbra is csak drógn tudnak termelni s nem képesek népszerű árakat produkálni. Viszont a gyárak lesznek a legelsők az árucikkek árának lemersékelésében, mielőtt kellő investíciók segítségével a termelés mai vonatott és nehézkes menetét új alapokra fektethetik.

A pénzügyigazgatóság aranyban kívánja a tőzsdeadót

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Csak a napokban jelent meg a kormány rendelkezése az eddigi öt-ezrelékes tőzsdeadónak háromezrelékre történő leszállítása tárgyában, s az érdekeltek — természetesen — örömmel köszöntik ebben az intézkedésben a kormánynak a tőzsdé szanálását célzó szándékát. Annál kellemetlenebbül érinti azonban a Giro vezetőségét a Pénzügyigazgatóság legutóbbi állásfoglalása a tőzsdeadó lerovásának módja tekintetében.

A Pénzügyigazgatóság ugyanis legutóbb egyszerűen ráütent a Giro-ra, hogy a tőzsdeadót a jövőben

csakis aranyban fogadja el, tehát 17.500 koronás aranyparitáson, holott — tudvalegőleg — az a valószínű aranyparitás ma ennél csaknem 8 százalékkal kisebb. Szóval a Pénzügyigazgatóság egyszerűen rektifikálni akarja a kormánynak a tőzsdeadó leszállítására vonatkozó rendelkezését, holott a tőzsdeadó eldigg a szinte egyetlen adódom, amit sohasem kellett aranyban leróni. A Giro vezetősége máris lépéseket tett abban az irányban, hogy a Pénzügyigazgatóságot más állásfoglalásra bírja.

ELRAGADÓ A CSILLAGHEGYI STRANDFÜRDŐ

három nagy úszómédecna, gyógyhasad langos forrásvízel, óriási homokfürdő, étterem, cinkárszda. **Feljárás** Árak: Pályt tétől a reggeli órákban külön villamos járatok. — Ugyanott olcsó kombinált jegyek

Kabinselvével: **Andrássy út 27**

Borosbordó

minden nagyságban és mennyiségben u költségéből

buzáért

vagy előnyös fizetésre kapható: **Böhm Kálmán hordógyár Rt.** Budapest VI, Szabolcs utca 19

Telefon: 148-12 és 129-01

Telviratcim: **Hordósböhm**

Melyik bank nem bocsátott el tőzsvisslelőket. A legutóbbi eszközölt nagyobb létszámredukció közepette valószínűleg tehát hollók gyanánt említhető meg egy-két olyan pénzügyintézet, mely vagy szigorú konzervatívizmussal vezetett üzleti rendje, vagy pedig üzleteinek speciális természeté folytán nem volt kénytelen az alkalmazottai számát csökkenteni. A legutóbbi adatok szerint a nagyobb bankok sorából a **Magyar Államkassza Takarékpénztár**, míg a középbankok közül a **Kereskedelmi Hitel** és a **Városi Bank** egyelőre nem bocsátottak el egyetlen tőzsvisslelőt, sőt a Városi Bank — ami most bevezetett új üzletága, a szállítási díjak hitelezése folytán — még új alkalmazottakat fog már a közel jövőben beállítani.

A vámszétékekhez keresik a huszkoronás aranyat. A legutóbbi napok során a nemesebb piacán láthatóan erősebb érdeklődés volt tapasztalható az arany huszkoronás iránt. Ennek az a magyarázata, hogy a hivatalos aranyparitás 17.500 korona, míg a huszkoronás arany paritása csak 16.400 korona körül mozgott az utóbbi napok során, miután a huszkoronás arany árfolyamát a mindenkori dollárkursusból kalkulálja ki a spekuláció. A dollár e hét során 82.000 korona lévén, ennek együttdő 16.400 korona, az arany huszkoronás tehát 330.000 korona körül meg lehetett kapni s így a huszkoronás arany segítségével aranykoronánként 1100 koronával olcsóbban lehetett megcsinálni a vándjári hivatalosan megállapított 17.500 koronás aranykorona-díjleteit.

x A Földhitelbank közgyűlése. A Földhitelbank Részvénytársaság július 18-án tartotta a **Paupera Ferenc** dr. elnökele alatt évi rendes közgyűlést. A közgyűlés az igazgatóság jelentését, mely a bank működéséről számolt be, egyhangúlag tudomásul vette. A jövőhaggyó mérleg szerint a Földhitelbank kimutatott tartalékai az elmúlt esztendőben 7 milliárd 925 millióval emelkedtek. Az igazgatóságának a neyeréses felosztására vonatkozó javaslatát értelmében a részvények 1923. évi szelvényei a közgyűlést követő naptól kezdve 4000 korona osztalékkal váltaknak be az intézet pénztáránál. A lefolyt esztendőben is sikerült a bank számbeli értékeket fektetett vagyonát változatlan arányterekben konzerválni és emellett a saját tőkék rentabilitását és a bank mobilitását biztosítani. A bank vagyonát alkotó összes dologi értékek, amelyek főzrészt a nagy kiterjedésű saját birtokok képezik, az évi szárazmában is változatlanul az eredeti beszerzési áron szerepelnek. Az 1923. évi kitűnő mezőgazdasági termés a bank termelői tevékenységét a bevételek terén kedvezően befolyásolta. Azok az évek során esztendőben beruházások, amelyek a bank a korábban megszerzett birtokain fokozatosan végrehajtott, kapcsolatban belferjes gazdálkodásával, a bank üzleti eredményének egyik számottevő tényezőjét alkotják. Az intézet ősternelői tevékenységébe kapcsolódó ipari vállalatok az előterjesztett jelentés szerint jól voltak foglalkoztatva és megfelelő jövedelmezőséget értek el. A bank külföldi vállalatai az év folyamán szintén a várakozásnak megfelelően fejlődtek. A termelővények számára már korábban megszerzett piacokat lényegesen kibővítették és fokozott termelésüket könnyen helyezték el.

Meinl-kávé

Frakk és szmoking

öltönyök költözés, keveset használó férfiak, lezserkedésben kaphatók. **Szármányos férfifrukták** at általános és vel. **Frakk A. Lajós**, VI, Szerecsen-utca 47. Telefon 203-26

HIREK

— A fehér téboly. A gazdasági válságnak, mely szerte a világon követte az emberiség legszörnyűbb fizetés háborúját — mindenütt nyomába járt a lelkek és idegek válsága is. Ezer meg ezer láb és kar maradt a fartereken, ezer meg ezer vagyon keletkezett és ment vesztésre a gazdasági fronton. És minden pusztulás, minden égés mellett, a lövészároktól a tézsdépalotáiig húzó úton begörbített karommal várt áldozatra a huszadik század vampírja: a kábítószert. Ott leskelkedett a levágott kezű, a megvakult katonára ágyúnál, akinek utolsó szemfényében borzalmak képét rögzítette meg szemhétyáján. Odahajolt a remegő, lázas, munkában verejtékező, pénzhasználó emberek feje fölé, akik mind menekülni akartak a fekete valóságok elől. Elküldte hozzájuk a boglyas, barna boszorkányt: a morfiumot és hűgát, a tarka selyenruhás foszlott asszonyt: az opiumot. Azután eljött a lázas, homlokát kégrendszerűk legelősebb ritmája: a kokain. A kokain. A fehér téboly. A démon. Száz kuszka álmok selvényéből szöve a kőntöse. Vörösre szokolja a szeretői száját. Jaj annak, aki egyszer megéleli. Nincs többé menekülés előle. Mikor mint glomszítábil hulló lombha hamu előtt a sötétség — a fehér démon is sejlon a szeretőihez. Uzenetet küld annak aki várja és megtépheti mindenki a fehér kőntösét. És emegy ahoz is, aki nem várja. Belopja magát az ajtók hasadékaiban, felkúszik a függönyök brokátián és bolland álmot küld az ágyá fölé annak, aki félve hajtja előle párnáira a fejét. Bepillant a csukott ablakokon, lárvás arcát odaszorítja az üveglapra, várja, lesi, hallgatja a pusztulás delét. Gonosz és óda és libbene jár a nagy fehérség. Emberralakó líhegése, vad vágyak sikongása az ő táncának műzikája.

Dobérdó — tőzde — kenyérgyér — bank — paritás — jazz band — Trianon... talán ebből az összetevőkből keverte a huszadik század élet-elixírjét. Negyvenezer papíroskoronáért már a fehér démon egy órai gyönyörűséget. És talán egy nemzetképet öl halálra a karja.

— Hirtelen halál az uccán. Az Erzsébet körút összeesett és meghalt Fabán Gyula nyugalmazott postafőtiszt. — A Vilmos lészár ut 54. számú ház kapujában szivélyhűlés következében hirtelen meghalt Nádler Arnold dr. 55 éves ügyvéd.

— Vonatösszeütközés. A külső sorokarszerű jutagvár előtt a Dunaharaszti felé haladó vonat, amelyet Bécsi Sándor vezetett, belefutott egy vesztelő tehervonatba. Az összeütközésnek kilenc sebesült van, köztük Kresmarik Aladár nyug. államasuti ellenőr. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

A nyári szünet

alatt is adjon gyermekeinek minden anya a reggeli és uzsonnatéjhez rendszeresen 3 kávéskanál Ovomaltint!

As Ovomaltint friss tejből, (előbbi, méltitábol és legfinomabb hollandi kakaóból készült koncentrárt erőforó tápszert, amely a testület gyarapítja, a vérkeringést fokozza, az izom- és idegvezetést láptápli, az emésztést elősegíti és a szervezete betegségeit szemben ellentét állóvá teszi. Árát anyakönyvben (állami szorozatán 17,600); kis doboz 1 K 20; közep doboz 2 K 20; nagy doboz 3 K 60 forintnál adóval együtt.

Mintát és ismertetést ingyen küld a Dr. Wandaer gyógyszer- és tápszergyár Rt., Budapest 100. postahivatal

BÖRÖND- ÉS BÖRDISZMŰÁRUT

legelősebben vásárolhat: **SCHWARCZ** bőröndrukkészítői!

VII, BAROSS-TÉR 2. SZÁM

A nyugdíjasok még nem kapták meg aranyparitások illetményeiket

A késedelem oka: „Egyenként kell megállapítani a nyugdíjakat“

—A Hétfői Napló tudósítójától —

A köztisztviselők július 1-én tudvalevően csak júniusi fizetésüket kapták meg, mert az aranyparitások fizetések kiszámítása időt vitt igénybe. Ma már minden köztisztviselő megkapta a különbözetet, ezzel szemben

a nyugdíjasok még mindig távol vannak attól, hogy a különbözetet megkaphassák.

Még az úgynevezett törzsnnyugdíjat sem kapták meg eelsején, hanem csak 16-án, ami természetesen a legihetetlenbe nékülözéseknek tette ki a nyugdíjasokat. A panaszos levelek egész sora azt bizonyítja, hogy az egyes számvevőségek vajmi keveset törődnek a nyugdíjasok ügyével. Erdelődöttünk ez ügyben a kereskedelmi minisztérium számvevőségénél, ahol a következőket mondták a Hétfői Napló munkatársának:

— Előbb mindig a tényleges szolgálatot teljesítő tisztviselők illetményeit számfejtjük, csak azután kerülnek sorra a nyugdíjasok. A kereskedelmi minisztérium tárcájához tartozó nyugdíjasok még július végéig feltétlenül megkapják a különbözetet, ami

— A városközi stílus. A városközi stílusból már kaptunk epyszert izelítőt. A villamosokon jelent meg a figyelmeztetés az utazóközönségnek. A hang előkelő volt. Nem annyira figyelmeztetett, mint parancsolt. Ahogyan illik egy fővárosi vezetőséghez. Most új formát mutat a magyar főváros a stílusgyakorlatban. A VI. kerületi előjáróságos szembetűnő helyen ez áll:

Figyelmeztetés.

Pénzek és értékek átvételére csak a pénztárnok VAN FELJOGOSÍTVÁ, SÖT más előjáróságok alkalmazottai etől szigoruan EL VAN TILTVA. ELLENBEN városi bélyegek az iródaigazgatónál kaphatók.

Szösz szerint így. Ehhez magyarul nem szükséges. A történetírás szempontjából csak annyit jegyzünk ide: A bűnös Budapest 1924-ben nem így beszélt és nem így írt magyar nyelven.

— Csendélet a Vendel uccában. A Vendel ucca 72. számú házban Sepesik Miklós napaszmás meg akarta verni szomszédja, Csaba István feleségét. Csaba védelmére kelt feleségének, mire Sepesik oldalbaszarta. A szurkáló embert a rendőrség őrizetbe vette.

— Az elmebeteg férfi gyilkossági kísérlete. Megirták a lapok, hogy Buchalter Frigyesné 37 éves nőt férje mellébotte. A különös gyilkossági kísérlet körülményeit a mai napig homály fedte. Buchalter Frigyesné ma a kórházban eszméletre tért. Elkádat, hogy szombaton lakásán fürdött, mikor férje revolverrel kezében benyitott hozzá és azt monddta, hogy a revolvért el kellene adni. Buchalterné erre azt felelte, hogy ne adja el, mert még szükség lehet rá. A férfi ekkor saját homlokához szoritotta a revolvért, mire az asszony ijedten ugrott ki a fürdőkádból és ki akarta esavarni kezéből. A revolver dulakodás közben elsült, a golyó az asszony mellébe furódott. Buchalterné elmondotta azt is, hogy férje, aki elmebetegségé miatt már apólas ádott, valójánileg pillanatnyi elmezavaralán követte el tetteit.

— Felakasztotta magát egy ismeretlen gyermek. A rákosi MÁV-telep által egy felakasztott gyermek holttestére akadnak. A tizenhárom év körüli gyermeket senki

régi nyugdíjak és az aranyparitások nyugdíjilletmény között mutatkozik.

A többi számvevőség még később készülnek el a számfejtéssel. Úgyhogy augusztus is eltelhetik, amíg az érdekeltek nyugdíjaikat megkaphatják.

A nehézséget főként az okozza, hogy

minden nyugdíjas aranyparitásokos illetményét egyenként kell megállapítani.

Ez az információ kevés vigasztalást tartalmaz a nyugdíjasok számára. Bármi okozza is a késedelemet, a nehézségek elhárítására minden módot fel kell használni.

A napidjások fizetésrendezése körül is sérelmek emlegetnek az érdekeltek. A kérdés megoldása céljából a nyugdíjasok körében az az óhaj merült fel, hogy minden köztisztviselő egy aranykorona után egy aranyfillért szolgáltasson be az államkasszába. Ez az egyszerű megoldás önmegadózatás forrást jelentene az államkasszának arra, hogy abból a nyugdíjasokat méltányosan fizethesse.

— A szovjetvárosságból született gyermek törvényes. 1922 márciusában az Oroszországból érkezett fogoly tisztok közül Lenkey N. magával hozta feleségét is, kit Oroszországban a szovjetörvények szerint veit feleségül. Megérkezésük után néhány napra az asszonynak gyermeke született. Egy ideig jól éltek, később azonban Lenkey feleségét az elhagyott orosz nők kóhányaiban otthonába vitte és ott is hagyta. Az asszony ekkor az árvaszékhez fordult védelemért. Az árvaszék azonban — mivel a szovjetvárosságból származó gyermek a miniszteri rendelet szerint törvénytelen — az anyát a bírósághoz utasította keresetével. A férfi a bíróság előtt azzal védekezett, hogy csak szivességből vette feleségül az asszonyt, aki így akart kijutni Oroszországból. Az így a járásbíróóság és törvényeszkén az végső fokon az ítéletáblához került, amely most a gyermekét törvényes házasságból születetnek monddta ki.

— Mikor a zsebtolvaj megkerül, de a lopott ékszer elűnik. A 6-os villamos peronján tettefőrték Ragvón Ferenc rovtoltmulta zsebtolvajait, amint egy yutas zsebéből kilopta az aranyórát. Ragvón rendőrnök adták át, az aranyóra azonban nem került meg, mert Ragvó átadta egy cinkostársának, aki elmenekült.

— A Koháry-utcai bombamerénylet katonai gyanusítottját szabadlábra helyezték. Mikor az erzsébetvárosi és a többi bombamerénylet tetteseit letartóztatták, a rendőrség elfogta Nesz Károly katonát is, aki ellen az volt a vád, hogy ő is részese volt a Koháry-utcai fogház ellen megkísérelt merényletnek. Nesz, aki be is ismerte bűnét, át-szállították a Margit-körúti katonai fogházba, ahol ügyében már rég be is fejezték a vizsgálatot.

Úgye mindazonáltal mégsem kerülhetett tárgyalásra, mert a katonai bíróság jobbnak látta, hogy előbb bejárja a polgári bíróság tárgyalását, amely széles keretekben fog mozogni s így tiszta kép tarul majd a katonai bíróság elé, amelynyben felesleges tanukat neki nem kell majd beidéznie.

Ép ezért a katonai bíróság szükségesnek találta az amugy is kisebb bünelekménnyel gyanusított Nesz Károly további fogvartását és ezért Nesz szabadlábra helyezte és csapattehetség kísérte át, ahol Nesz ma már katonai szolgálatra van beosztva.

— Meggyilkolta az anyósát egy utcaseprő. A csepeli kapitányságon megjelent Fazekas István gyárnti 8 szám alatt lakó szomszédja, kijelentette előtte, hogy szeretne anyósát megrszabadulni és azt bármily módon is, de keresztülviszi. Az anyóst, Móric Jánosné 74 éves öregasszonyt szomszédja péntek óta nem látták. Gyantú mar tak és bejelentették a dolgot a rendőrségen. Azonnal detektívek indultak el Mestyán Ferenc felkérésére és munkaközbelen meg is látták. Kivitték Csepelre. Az ottani kapitányságon vallatóna fogták. Hosszas faggatás után beismerte, hogy meggyilkolta az anyósát. Elkádat, hogy tetét azért követte el, mert utálta az öregasszonyt, aki sokat evett és teli volt férségek. Elmondotta, hogy a Ferencvárosi pályaudvar mellett egy üres telken megfojtotta és holttestét gallyakkal letakarta. A detektívek azonban a monddt helyen nem találták meg a hullát. Újra vallati kezdték Mestyánt. Az utcaseprő most megmástitotta vallomását. Elmondta, hogy pénteken este becsalta magával Móric Jánosné Pestre, azzal az ígérettel, hogy kórházba fogja felvételni. A kórházgázdai állomásnál leszálltak a villamosról. Mestyán felment a vasuti töltés felett levő hidra és mikor meggyőződött róla, hogy a környéken senki sem jár, maga után hívta anyósát a hidra, az öregasszony felbotorkált a hidra. Mestyán átkapta a derekát és a korlátot keresztül a Dunába dobtá. Móricné azonnal elmerült. Mestyán Ferenc a gyilkosság után azt monddta feleségének, hogy anyósát egyik budai kórházban helyezte el. A gyilkos utcaseprő beismerő vallomása után letartóztatták.

— József főherceg látogatása Cegléden. Unghváry László Rt. falkóispánján. József főherceg és fia, József Ferenc folyó hó 15-én kedvöz időjárás mellett kellemes autókörúndulást tett Ceglédre az Unghváry László Rt. országos híri falkóispánjának meglátogatására, mely utján a fenséges vendégeket Csapáry-Bartalán, a vállalat körzeti igazgatója kísérte el. Nagy gyönyörűséggel és szakértelmelem szemlélték végig a fenséges urak a falkola összes gyümölcsfaoltványait, szőlőtelepeit, díszfa, díszesorjafenyőültvényeit és a legszebb pompájában virágzó évelő virágok és rózsák ereit. Kellemes uzsonna után a városban lévő nagyszabású borpinceszetet tekintették meg a fenséges vendögek és a látottak felett legmagasabb tetszésükkel és megelégedésükkel nyilvánítva tértek vissza a fővárosba.

Olesó félcipők!

Előrehaladott idény miatt női és félricipők egy sorozatát a legmodernebb formákban, mélyen leszállított áron árusítjuk!

- Női félcipő, fekete . 240.000 K
- Női félcipő, barna . 290.000 K
- Női antilopcipő minden szízenben . 350.000 K
- Férfi félcipő, fekete . 280.000 K
- Férfi félcipő, barna . 340.000 K

Vászoncipők gumitalppal
22-27-ig 28-34-ig 35-41-ig 42-46-ig
45.000 55.000 75.000 85.000

Jesco Salamander

VII, Erzsébet körút 36 VI, Andrássy út 37. sz.
V, Kecskenéi ucca 19 Szeged, Káráss ucca 6
8, Kossuth Lajos u. 2 Debrecen, Plác ucca 22

Rádió-Amatőrök!

Rádió készülékek beszerelése és összes alkatrészek
Krisztidetektor, selyem- és emaltizulok minden méretben legújokiban beazeresztek!
Hajósi Miklós műszaki vállalat VII, Tháky ut 42.
Tel. I. 40-44. - Visszatérő, kölcsönkérő

Egerváry és Társa szobrász- és lakberendezési műparvállalata

Budapest VIII, Útcai ut 58/a
Hívó telefon: József 103-36

Különleges műbárapok, művészi faesztillárak, interjúerő

A magyar szinpad

Irta: Palásthy Irén

Jól tudom, nehéz ezt megérteni, nehéz ezt megmagyarázni, de én is azok közül való vagyok, aki csak a magyar színház szinpadán érzem jól magam. Játshatunk volna, gondolom: Newyorkban, Londonban angolul, Bécsben, Berlinben németül. Egy szerződési ajánlatot sem irtam alá, de valósággal repültem haza, amikor a Renaissance Színház igazgatójának levelét Newyorkban megkaptam, amelyben arra kért, hogy jászam el a színházban Gilbert operettjének főszerepét. A levél megrögzése után egy héttel már hajóra szálltam, rövidesen már az egyik bécsi operettszínház nézőterén ültem és örömmel tapsoltam Dorinának, akit a véletlen itt férfivel hoz össze a szinpad világában.

Ma már csak egy hét választ el a premiértől, de remégek várom. Félő aggodalommal gondolok az első előadásra, amely számomra nemcsak bemutatkozást jelent, hanem jóval többet, kézfogást, átkelést a közönséggel, amelynek szemelátára nőtem fel. Hiszen itt kezdtem én valamikor, ezen a tájon. Az Operaházban léptem fel először. Most reggelentek, amikor a Renaissance Színház hajósuccai színészbejárója felé megyek, megdobban a szívem. Minden álmom, minden reményem, ábrándom ezen a tájon bontott szárnyat... szemben, az Operaház színészbejárójával.

Ugy érzem, sikerünk lesz. És amikor ezt leírom, nagy szeretettel gondolok partnereimre, rendezőimre, karmestereimre, akik velem együtt dolgoznak naponta nyolc óráig a magyar közönség elismeréséért.

A Renaissance Színház kapunyitása, július 30-án, szerdán kezd meg új szezonját a Renaissance Színház. Jean Gilbert világhírű énekes vigyázták, a Dörina und der Zwillfar mutatta be, melynek művegyönyvére a júnyví Frits Grünbaum és Wilhelm Sierk írták. A Dorina és a véletlen nő főszerepére a színház az Amerikába szakadt Palásthy Irént hívta be, akinek ugyancsak Gilbert Hermaes nő-jének szerepében volt első emelkedetes nagy sikere Budapesten. A férfi szerepekre Kobos Gyulát, Kompóthy Gyulát és Székely Jenőt, a Városi Színház volt tagját szerződtették. Sugár Lajos és Köszvény Antal jättek az énekes vigjáték többi szerepét, melynek fordítása Horvády Zsolt avatott tollal dícséri. A szenzációs díszleteket Márkus László tervezte. Rendező: Beregi Sándor. Karnagy: Barva Izó. A bemutatott és az első tíz előadás jegyeit 24-éttől, keddtől kezdve árusítja a színház pénztára d. e. 10-1-ig és d. e. 4-8-ig, valamint az összes jegyirodák. A bemutatott előadást rendes helyárakkal tartja a színház.

98 ezer kor.	párja kitűnő tehér női cipőnek
90 ezer kor.	Tennis, torna, strand és utcai cipők szőke és francia fazonú, teniszben megszokható minőség. Férfi nagyságban 120 ezer K. Gyermekek részére 70 és 80 ezer korona.
190 ezer kor.	párja a legújabb minőségű, vadpól duplatalpú és francia fazonú, egészen a bívóvortáppal ellátott tehér női nagyságban 240 ezer
120 ezer kor.	párja garantált legjobb gyártmányú tehér gyermekvászoncipőnek 27-30 számig. 125 ezer kor. párja 30-35 számig
190 ezer kor.	a legjobb min. gyönyörű francia fazonu, sarikos, ráman varralt férfi tehér vászoncipő
50 ezer kor.	párja 18-22 számig a valódi tehénbőrűzandálnak
70 ezer kor.	a minőségű 21-26 számig 80 ezer, 27-29-ig 90 ezer, 30-35-ig 125 ezer korona.

SCHÄFFER cégénel, Budapest, I. ker., Dóbrental tér 4-6. szám
Kereskedőnek engedélyem. Vidékre utánvéttel.

Meglepo árakat fizetek
vetsiférfi ruhákért
Wertheimer Co. Zichy Jenő a. 23. Telefon 165-73

SZÍNHÁZ

Keleti Juliska

a Fővárosi Operettszínház zshmatodnájá

A Fővárosi Operettszínház igazgatóságának tengersok gondot okozott, hogy amikor új darabot hozott be, mutatóra, a primadonna-kérdést mindig csak harcok árán tudta elődönteni és harcok árán jutott primadonnához. Ennek természetesen nem a színház vezetősége volt az oka, hanem az, hogy kevés volt a primadonnánk.

Petráss Sári az Unióhoz szerződött, Péchy Erzsit egy külföldi szerződés hívja el a színházról, Kosáry Emmy az „Olivia hercegnő” előadás óta nem a legjobb barátságban van a színházzal. Így bizony mindig nagy gondot okozott, hogy ki legyen a színház énekes primadonnája. A színház igazgatósága minden követ megmozgatott, hogy primadonnát

tudjon szerezni, ez az év sem látszott azonban megnyugvást hozni a primadonna-kérdésben, mert most is csak egyes szerepekre igérkeztek oda a primadonnák, állandó szerződést egyik sem akart kötni.

Keleti Juliska, az Amerikába került magyar színésznő hozta azután a megoldást a színháznak erre a nehéz kérdésére azzal, hogy egy évre leszerződött a Fővárosi Operettszínház tagjai sorába. Keleti Juliska évekkel ezelőtt ismert tagja volt a magyar színészársadalomnak. Sok szép magyar, de még több amerikai siker áll a háta mögött, amelyek számát most bizonyára gyarapította fogja. Amerikában angol szinpadokon játszott, Lehár operettjeinek ő volt amerikai primadonnája.

Terefere a síófok kaszinóban

Mit beszélnek Síófok?

Síófok, 1924 július.

A pesti habitúék, amikor a színházak bezárták kapuit, menekültek nyaralásukat. Az első sorbeliek természetesen Síófokon töltik a nyarat. A síófoki kaszinóban esténként együtt van a fővárosi társaságok színe-java, amelynek körében még ma is, a rekkennő nyárban, mi másról lenne szó, mint a színházakról. A direktorok már valamennyien pihennek, a közönség azonban tovább szövi-bogozza terveit a jövő esztendő vonatkozásban. A síófoki kaszinóban, ha nem is illetékes, de legalább is félhivatalos forrásból hallottuk a következőket:

PETRÁSS SÁRI most már bizonyos, hogy eljártas Kálmán Imre operettjének, a „Marica grófnő”-nek címszerzőjét. Az operett szövegét előadásra szerződik a Királyi Színházhoz, azután újból Londonba megy, ahol szerződés várja. A magyar „Marica grófnő”-nek egybékített lesz egy szenzációja, amelyben a bécsek nem gyönyörködhetnek. A szenzáció: a szubrett-szerepet átírják, kibővítik, feldíszítik két-három táncszámmal és eljártására szerződhetnek egy színésznő. A színésznő nevét egyelőre hét lakat alatt őrzik, csak annyit mondanak el róla, hogy egyike a legcsébb színésznőinknek és már régen nem játszott magyar szinpadon.

KERTÉSZ DEZSÓ fölött két direktor veszekedik: Paludé Jenő és Roboz Imre. Kertész ugyanis műfelelt elkeserítette, hogy az elmúlt színházi esztendőben a Vígsházban valódságát mellőzte őt. Két szerepet jätsozt össze-vissza az egész esztendőben. Egyszer a R. U. R.-ban, egyszer a „Fogadósnő”-ban jätsozt. Nem esad hát, ha hajlot Paludé Jenő gavallér ajánlatára és már majdnem elvált Magyar Színházbeli szerződését, amikor a Vígsházaként is hasonló ajánlatot tették neki. Kertész azonban ma már inkább a Magyar Színház felé kacsint és most a két direktor, Paludé és Roboz egymás között döntenek Kertész Dezsó sorsáról.

A MAGYAR SZÍNHÁZ a jövő esztendőre feljuttja: Sophus Michaelis „Forradalmi nász” című drámáját. A főszerepet — nem nehéz kitalálni — Csorlos Gyula fogja játszani ezúttal is.

A MINAP KÉT, hatcylinderes autó robogott be a síófoki fürdőtelepre. Az egyik Budapest felől jött, egy urat hozott és egy hölgyet, a másik autót Balatonszentgyörgy felől érkezett egy úrral és egy hölgyvel. A két autó szép csendesén, egymással szemközt állott meg, a soffőrök kinyitották az ajtót és a két autóból könnyedén kilépett a két hölgy, kiszállt a két ur. A feketeszeművegeket levették és akkor ismeretek nagy meglepetés között egymásra. Az egyik autón ugyanis a férj áll barátinjével és Budapestről

rándultak le egy görbe napra Síófokra, a másik autón pedig — ő szerkesztélen véletlen — öngyúsaga, a feleség áll, természetesen barátjával. Ők meg egyik balatonmentli fürdőhelyről rándultak fel Síófokra, természetesen szintén egy görbe napra. No, hiszen volt nagy ijedelem, amikor egy szemben összetállkoztak, de az asszony, már tudtillik a feleség, hamar feltalálta magát:

— Ejnye, fam, de megvárattott — mondta ijedező férje felé fordulva —, a doktor ur már vissza akart menni.

— A doktor ur?...
— Igen, a doktor ur — felelte nagy bátorsággal az asszony —, aki felesége elé utazott.

— Felesége elé? — hebegett a férj.
— Igen, drágám, a felesége elé. Vagy maga talán nem tudja, hogy öngyúsaga, akit autón lehozott, a doktor ur felesége és aki férjének itt Síófokon adott randevút, De mi most már ne zavarjuk őket, edesem — szolt, karongfoga férjét és könnyed börtintással átcsuszott a hirtelen összekerült pártól. Azok egymásra néztek és szép csendesén feltek az autóra. Pereek teltek el, amikor az ur megszólalt:

— Pardon, bocsásson meg, még be sem mutatkoztam — és megmondta a nevét.

— Örvendek — szolt mosolygva a hölgy és megindult az autó az országúton egyenes irányban.

A VIGSHÁZBAN azt tervezik, hogy a jövő szezonban feljuttják Molnár Ferenc „Liliom” című külföldi legendáját. A címszerzőt újból Csorlos Gyula jätsoztotta volna, aki ebben a szerepben feltehetően művészi produkciót nyújtott. Most, ha egy Csorlos Gyula címet a Magyar Színházhoz a Vígsházhoz igazgatója úgy jätsoztott, hogy a Liliom repriét megvárják ugyan, de a Liliom szerepében — Lucács Illi.

* Az eset megöröztetését igaztalan Sierk.

JEAN GILBERT „Dorina és a véletlen” című operettjének alkik eddigi próbáit látták a Renaissance Színházban, azt mondják, hogy az operett rendezése új irányt jelent a magyar operettrendezés terén. És ki a rendező? Beregi Sándor, a volt színész, a volt rendőrkapitány, színházi titkár. Dr. Beregi Sándor, Beregi Gyula, aki csak valamennyire is ismerős a kulisszák világában, jól tudta, hogy az egyik legjobb ismerője a színháznak, a szinpadnak s ezért éppen ma senki sem csodálkozik azon, hogy a Dorina rendezéséről a legjobb hírek kelnek szárnyra. Beregi kitűnő színész volt, hiszen mint arató színész, a budapesti Nemzeti Színházban két ízben is vendégszerepelt, szigorú és igazságos volt, mint rendezőt, mint titkár pontos és lelkiismeretes, akinek vállán nyugodott a színház tengersok gondja, bizonyos, hogy mint rendező is a legjobbakkal közül való lesz, akinek, hisszük, nem a Dorina és a véletlen az utolsó munkája.

Alagi versenyek

Az eseményekben és sportban egyaránt gazdag Társul meeting nyert méltó befeközést a mai nappal. Visszapillantva megállapíthatjuk, hogy a Lovarügyelet igyekezete, minden nap hívós sportot nyújtani a közönségnek teljes sikerrel járt. A mai napon is nagyszámú közönség kereste fel a kellemes kirándulóhelyet s nem érte csalódás, mert a nagy számú mezőnyök végül érdekes és élvezetes szorakozást nyújtottak.

I. Imreházi díj. 1600 m. Mönchsberg, Arad és Kapoles színel vannak a frontban. A 1000 m. után a reás favorit Kapoles már könnyű nyerveket látszik, de Mönchsberg könnyven jön s heves küzdelem után fejhosszal nyer.

1. Mönchsberg (8 Esch), 2. Kapoles 1 1/2 r. Schejbal, 3. Borgó (6 Pretzner), F. m. Bikké, Antist, Arad. Fejh. 2 1/2 h. Tot. 1000:11.400:2300:1300.

II. Kétevesek handicapa. 1000 m. Princess Xenia végig vezetve könnyven nyer Szepes és Fertő ellen.

1. Princess Xenia (16 Sajdik), 2. Szepes (10 Hofbauer), 3. Ferő (6 Friedrich), F. m. Mumsy, Mohren-König, Pronto, Borura-deri, Mit szol Hozzá? Utmutató, Futórossza, Aldomás, La Ghiana, Gringolot, Blondian, Koekoato és Formint 3 1/2 h. 1/2 h. Tot. 1000:14.900:4300:3700:2200.

III. Liget-díj. 1000 m. J. Katronca (1 1/2 r. Schejbal), 2. Sachertorte (3 1/2 Esch), 3. Székely (2 Takács). 1/2 h., 4 h. Tot. 1000:1500.

IV. Kétevesek versenyek. 1100 m. Bodros vezet a távig, itt Liktör veszi át a vezetést, azonban kívülről Assir jön s heves küzdelem után nyakkhosszal megveri Liktört.

1. Assir (3 Hofbauer), 2. Liktör (7:10 r. Schejbal), 3. Marcián (3 Nagy G.), F. m. Fruska, Paraszt és Bodros, nyh. 8 meggyed h. Tot. 1000:4000:7300:1200.

V. Vetter handicap. 000 m. I. Virat (4 Takács), 2. Ferrario (2 Nagy G.), 3. Jozsa (6 Pretzner), F. m. Gradatin, Vogul, Adut, Polymela, Forhan, Little Girl, Mussolini, Chicagó és Pour l'Amour. 1/2 h., 3/4 h. Tot. 1000:5000:2900:1600:3200.

VI. Vigasz handicap. 700 m. I. Tóga (3 Gulyás), 2. Százám (8 Nagy G.), 3. Delmarino (2 Szabó L. II.), F. m. Bihar, Parisienne, Planéta, Embona, A tempo, Jumper, Marmara és Párkány. Tot. 1000:3500:1600:2200:1500.

Budapesti ügetőversenyek

I. Háromévesek versenyek. 1600 m. I. Muzsika (Zwillinger), 2. Walpurga (Cassolini), 3. Bajtárs (Novák), F. m. Varlanec, Giar Ur, Izgaló, Legjobb. Tot. 10:62:14:48.

II. Belföldi Leathajtás. 1600 m. I. Heut. I. Éva lánva (Cassolini), 2. Marianne (Kallinka), F. m. Flóta, Villám, Árvalány, Erzerum. Tot. 10:31:11:16.

III. Párisi díj. 2400 m. I. Fáklya (Mazár), 2. Bajnok (Kallinka), 3. Gambrius (Tomann). Tot. 10:11.

IV. Heathajtás. II. Heut. 1600 m. I. Marianne (Kallinka), 2. Éva lánva (Cassolini), F. m. Flóta, Árvalány, Erzerum.

V. Erdt díj. 1700 m. I. Garam (Mazár), 2. Irma (Oszelloth), F. m. Juss, Hdkó, Reseri. Willbur, Watts. Tot. 10:13:11:14.

VI. Heathajtás. III. Heut. 1600 m. I. Marianne (Kallinka), 2. Éva lánva (Cassolini).

VII. Shady G. díj. 2200 m. I. Ágva vica (Cassolini), 2. Wachmann (lov. Wachtler), F. m. Civil és Wapiti. Tot. 10:15.

VIII. Heathajtás. IV. Heut. 1600 m. Elmaradt.

IX. Handicap. 2000 m. I. Kerülő (Kovács), 2. Uraság (Tomann), 3. Pall (Zwillinger), F. m. Kritikus, Elnye be 36, Lepke, Judás, Lobogó, Vitéz, Ormuzd.

